ఓమ్.

హరి [illegible] నమః

ఇందు

నమకము, చమకము, పురుషసూక్తము, [illegible]

అరుణము, [illegible], త్రివిధాంగసహితముగా వ్రాయఁబడిన,

సూర్యనమస్కారదర్పణము.

ఇది

[illegible] లింగశాస్త్రులవారి పుత్రుఁడగు

లక్ష్మీనృసింహశాస్త్రిచే

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ఆర్యానంద ముద్రాక్షరశాలయందు

ముద్రింపఁబడి ప్రకటింపఁబడెను.

ద్వితీయ ముద్రణము 1000 ప్రతులు.

1920

వెల రు 0—8—0

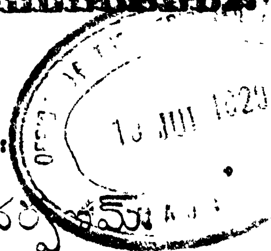
 | పోస్టుఖర్చు ప్రత్యేకము

శ్రీరస్తు

ఓం పరబ్రహ్మణే నమః

సూర్యనమస్కారదర్పణమ్

అథ ప్రథమః పాఠః॥ శ్రీగురుభ్యో నమః హరిః ఓమ్॥

నమస్తే రుద్ర మన్యవ ఉతోత ఇషవే నమః। నమస్తే అస్తు ధన్వనే బాహుభ్యాముత తే నమః। యా త ఇషుః శివతమా శివం బభూవ తే ధనుః। శివా శరవ్యా యా తవ తయా నో రుద్ర మృడయ। యా తే రుద్ర శివా తనూరఘోరాఽపాపకాశినీ। తయా నస్తనువా శన్తమయా గిరిశన్తాభిచాకశీహి। యామిషుం గిరిశన్త హస్తే ॥ ౧ ॥ బిభర్ష్యస్తవే। శివాం గిరిత్ర తాం కురు మా హిꣳసీః పురుషం జగత్। శివేన వచసా త్వా గిరిశాచ్ఛావదామసి। యథా నః సర్వమిజ్జగదయక్ష్మꣳ సుమనా అసత్। అధ్యవోచదధివక్తా ప్రథమో దైవ్యో భిషక్। అహీꣳశ్చ సర్వాన్ జంభయన్త్సర్వాశ్చ యాతుధాన్యః। అసౌ యస్తామ్రో అరుణ ఉత బభ్రుః సుమఙ్గలః। యే చేమాꣳ రుద్రా అభితో దిక్షు॥ ౨॥ శ్రితాః సహస్రశోఽవైషాꣳ హేడ ఈమహే। అసౌ యోఽవసర్పతి నీలగ్రీవో విలోహితః। ఉతైనం గోపా అదృశన్నదృశన్నుదహార్యః। ఉతైనం విశ్వా భూతాని స దృష్టో మృడయాతి నః।

నమో అస్తు నీలగ్రీవాయ సహస్రాక్షాయ మీఢుషే । అథో యే అస్య
సత్వానోఽహం తేభ్యోఽకరన్నమః । ప్రముంచ ధన్వనస్త్వముభయో
రార్త్నియోర్జ్యామ్ । యాశ్చ తే హస్త ఇషవః ॥3॥ పరా తా భగవో వప ।
అవతత్య ధనుస్త్వగ్ం సహస్రాక్ష శతేషుధే । నిశీర్య శల్యానాం ము
ఖా శివో నః సుమనా భవ । విజ్యం ధనుః కపర్దినో విశల్యో బాణవా
గ్ం ఉత । అనేశన్నస్యేషవ ఆభురస్య నిషంగథిః । యా తే హేతిర్మీఢు
ష్టమ హస్తే బభూవ తే ధనుః । తయాఽస్మాన్ విశ్వతస్త్వమయక్ష్మయా
పరిబ్భుజ । నమస్తే అస్త్వాయుధాయాఽనాతతాయ ధృష్ణవే । ఉభా
భ్యాముత తే నమో బాహుభ్యాం తవ ధన్వనే । పరి తే ధన్వనో హేతి
రస్మాన్ వృణక్తు విశ్వతః అథో య ఇషుధిస్తవారే అస్మన్నిధేహి తమ్ ॥
౪॥ హస్తే ద్రిక్ష్వపవః ఉభాభ్యాం ద్వావిగ్ంశతిశ్చ ॥ (నమస్తే అస్తు భగ
వన్ విశ్వేశ్వరాయ మహాదేవాయ త్ర్యంబకాయ త్రిపురాంతకాయ
త్రికాగ్నికాలాయ కాలాగ్నిరుద్రాయ నీలకంఠాయ మృత్యుంజయాయ
సర్వేశ్వరాయ సదాశివాయ శ్రీమహాదేవాయ నమః)

౨. నమో హిరణ్యబాహవే సేనాన్యే దిశాం చ పతయే నమో న
మో వృక్షేభ్యో హరికేశేభ్యః పశూనాం పతయే నమో నమః సస్పింజ
రాయ త్విషీమతే పథీనాం పతయే నమో నమో బభ్లుశాయ వివ్యాధినేఽ
న్నానాం పతయే నమో నమో హరికేశాయోపవీతినే పుష్టానాం పతయే
నమో నమో భవస్య హేత్యై జగతాం పతయే నమో నమో రుద్రాయా
ఽఽతతావినే క్షేత్రాణాం పతయే నమో నమః సూతాయాఽహంత్యాయ
వనానాం పతయే నమో నమః॥

రోహితాయ స్థపతయే వృక్షాణాం పతయే నమో నమో మన్త్రిణే
వాణిజాయ కక్షాణాం పతయే నమో నమో భువన్తయే వారివస్కృతా
యౌషధీనాం పతయే నమో నమ ఉచ్చైర్ఘోషాయాఽఽక్రన్దయతే ప
త్తీనాం పతయే నమో నమః కృత్స్నవీతాయ ధావతే సత్వనాం పతయే
నమః॥ 3॥ నమస్సహమానాయ నివ్యాధిన ఆవ్యాధినీనాం పతయే నమో
నమః కకుభాయ నిషఙ్గిణే స్తేనానాం పతయే నమో నమో నిషఙ్గిణ ఇషు
ధిమతే తస్కరాణాం పతయే నమో నమో వఞ్చతే పరివఞ్చతే స్తాయూ
నాం పతయే నమో నమో నిచేరవే పరిచరాయారణ్యానాం పతయే
నమో నమస్సృకావిభ్యో జిఘాంసద్భ్యో ముష్ణతాం పతయే నమో
నమోఽసిమద్భ్యో నక్తంచరద్భ్యః ప్రకృన్తానాం పతయే నమో నమ
ఉష్ణీషిణే గిరిచరాయ కులుఞ్చానాం పతయే నమో నమః॥ 1॥ ఇషుమద్భ్యో
ధన్వావిభ్యశ్చ వో నమో నమ ఆతన్వానేభ్యః ప్రతిదధానే భ్యశ్చ వో న
మో నమ ఆయచ్ఛద్భ్యో విసృజద్భ్యశ్చ వో నమో నమోఽస్యద్భ్యో
విధ్యద్భ్యశ్చ వో నమో నమ ఆసీనేభ్యశ్శయానేభ్యశ్చ వో నమో నమ
స్స్వపద్భ్యో జాగ్రద్భ్యశ్చ వో నమో నమస్తిష్ఠద్భ్యో ధావద్భ్యశ్చ వో న
మో నమస్సభాభ్యస్సభాపతిభ్యశ్చ వో నమో నమో అశ్వేభ్యోఽశ్వ
పతిభ్యశ్చ వో నమః॥ 2॥ 3॥

నమ ఆవ్యాధినీభ్యో వివిధ్యన్తీభ్యశ్చ వో నమో నమ ఉగణాభ్య
స్తృంహతీభ్యశ్చ వో నమో నమో గృత్సేభ్యో గృత్సపతిభ్యశ్చ వో న
మో నమో వ్రాతేభ్యో వ్రాతపతిభ్యశ్చ వో నమో నమో గణేభ్యో గ

గణపతిభ్యశ్చ వో నమో నమో విరూపేభ్యో విశ్వరూపేభ్యశ్చ వో నమో న
మో మహద్భ్యః క్షుల్లకేభ్యశ్చ వో నమో నమో రథిభ్యోఽరథేభ్య శ్చ
వో నమో నమో రథేభ్యః ॥౧॥ రథపతిభ్యశ్చ వో నమో నమ స్సేనా
భ్య స్సేనానిభ్యశ్చ వో నమో నమః క్షత్తృభ్య స్సంగ్రహీతృభ్యశ్చ వో న
మో నమ స్తక్షభ్యో రథకారేభ్యశ్చ వో నమో నమః కులాలేభ్యః క
ర్మారేభ్యశ్చ వో నమో నమః పుంజిష్టేభ్యో నిషాదేభ్యశ్చ వో నమో నమ
ఇషుకృద్భ్యో ధన్వకృద్భ్యశ్చ వో నమో నమో మృగయుభ్య శ్శ్వ ని
భ్యశ్చ వో నమో నమ శ్శ్వభ్య శ్శ్వపతిభ్యశ్చ వో నమః ॥౨॥

౫. నమో భవాయ చ రుద్రాయ చ నమ శ్శర్వాయ చ పశుపతయే
చ నమో నీలగ్రీవాయ చ శితికంఠాయ చ నమః కపర్దినే చ వ్యుప్తకేశా
య చ నమ స్సహస్రాక్షాయ చ శతధన్వనే చ నమో గిరిశాయ చ శిపివిష్టా
య చ నమో మీఢుష్టమాయ చేషుమతే చ నమో హ్రస్వాయ చ వా
మనాయ చ నమో బృహతే చ వర్షీయసే చ నమో వృద్ధాయ చ సంవృధ్వ
నే చ ॥౧॥ నమో అగ్రియాయ చ ప్రథమాయ చ నమ ఆశవే చాజిరాయ చ న
మ శ్శీఘ్రియాయ చ శీభ్యాయ చ నమ ఊర్మ్యాయ చావస్వన్యాయ చ నమ
స్స్రోతస్యాయ చ ద్వీప్యాయ చ ॥౨॥ నమో జ్యేష్ఠాయ చ కనిష్ఠాయ చ నమః
పూర్వజాయ చాపరజాయ చ నమో మధ్యమాయ చాపగల్భాయ చ న
మో జఘన్యాయ చ బుధ్నియాయ చ నమ స్సోభ్యాయ చ ప్రతిసర్యాయ చ
నమో యామ్యాయ చ క్షేమ్యాయ చ నమ ఉర్వర్యాయ చ ఖల్యాయ చ న
మ శ్శ్లోక్యాయ చావసాన్యాయ చ నమో వన్యాయ చ కక్ష్యాయ చ నమ

శ్రవాయ చ ప్రతిశ్రవాయ చ। నమ ఆశుషేణాయ చాశురథాయ చ నమశ్శూ
రాయ చావభిన్దతే చ నమో వర్మిణే చ వరూథినే చ నమో బిల్మినే చ క
వచినే చ నమశ్శ్రుతాయ చ శ్రుతసేనాయ చ॥౨॥౬॥ నమో దున్దుభ్యాయ చా
హనన్యాయ చ నమో ధృష్ణవే చ ప్రమృశాయ చ నమో దూతాయ చ ప్ర
హితాయ చ నమో నిషఙ్గిణే చేషుధిమతే చ నమస్తీక్ష్ణేషవే చాయుధినే చ
నమస్స్వాయుధాయ చ సుధన్వనే చ నమస్స్రుత్యాయ చ పథ్యాయ చ నమః
కాట్యాయ చ నీప్యాయ చ నమస్సూద్యాయ చ సరస్యాయ చ నమో నా
ద్యాయ చ వైశన్తాయ చ॥౧॥ నమః కూప్యాయ చావట్యాయ చ నమో వ
ర్ష్యాయ చావర్ష్యాయ చ నమో మేఘ్యాయ చ విద్యుత్యాయ చ నమ ఈధ్రి
యాయ చాతప్యాయ చ నమో వాత్యాయ చ రేష్మియాయ చ నమో వా
స్తవ్యాయ చ వాస్తుపాయ చ॥౨॥౭॥ నమస్సోమాయ చ రుద్రాయ చ నమ
స్తామ్రాయ చారుణాయ చ నమశ్శఙ్గాయ చ పశుపతయే చ నమ ఉగ్రా
య చ భీమాయ చ నమో అగ్రేవధాయ చ దూరేవధాయ చ నమో హన్త్రే
చ హనీయసే చ నమో వృక్షేభ్యో హరికేశేభ్యో నమస్తారాయ నమశ్శమ్భ
వే చ మయోభవే చ నమశ్శఙ్కరాయ చ మయస్కరాయ చ నమశ్శివా
య చ శివతరాయ చ॥౧॥ నమస్తీర్థ్యాయ చ కూల్యాయ చ నమః పార్యాయ చా
వార్యాయ చ నమః ప్రతరణాయ చోత్తరణాయ చ నమ ఆతార్యాయ చా
లాద్యాయ చ నమశ్శష్ప్యాయ చ ఫేన్యాయ చ నమస్సికత్యాయ చ ప్ర
వాహ్యాయ చ॥౨॥౮॥ నమ ఇరిణ్యాయ చ ప్రపథ్యాయ చ నమః కిగ్ంశిలాయ
చ క్షయణాయ చ నమః కపర్దినే చ పులస్తయే చ నమో గోష్ఠ్యాయ చ గృహ్యా

యచ నమస్తల్ప్యాయచ గేహ్యాయచ నమఃకాట్యాయచ గహ్వరేష్ఠా
యచ నమో హ్రదయ్యాయచ నివేష్ప్యాయచనమః పాగ్ంసవ్యాయచ
రజస్యాయచ నమశ్శుష్క్యాయచ హరిత్యాయచ నమో లోప్యాయచో
లప్యాయచ॥౧॥ నమ ఊర్వ్యాయచ సూర్మ్యాయచనమః పర్ణ్యాయచ ప
ర్ణశద్యాయచ నమోఽపగురమాణాయచాఽభిఘ్నతేచనమ ఆఖ్ఖిదతేచ
ప్రఖ్ఖిదతేచ నమోవః కిరికేభ్యో దేవానాగ్ం హృదయేభ్యోనమో విక్షీణకే
భ్యోనమో విచిన్వత్కేభ్యోనమ ఆనిర్హతేభ్యోనమఆమీవత్కేభ్యః॥ ౨॥
౧౦॥ ద్రాపే అన్ధసస్పతేదరిద్రన్నీలలోహిత ఏషాంపురుషాణామేషాం ప
శూనాంమాభేర్మాఽరోమో ఏషాం కించనామమత్ । యాతేరుద్రశివా
తనూశ్శివావిశ్వాహాభేషజీ। శివారుద్రస్య భేషజీతయానో మృడజీవసే। ఇ
మాగ్ంరుద్రాయతవసే కపర్దినే క్షయద్వీరాయ ప్రభరామహేమతిమ్ ।
యథానశ్శమసద్ద్విపదేచతుష్పదే విశ్వం పుష్టంగ్రామే అస్మిన్ ॥౧॥ అనా
తురమ్ । మృడానో రుద్రోతనోమయస్కృధిక్షయద్వీరాయనమసా విధే
మతే। యచ్ఛంచ యోశ్చమను రాయజేపితాతదశ్యామతవ రుద్రప్రణీ
తౌ॥ మానోమహాన్తముతమానో అర్భకంమాన ఉక్షన్తముతమాన ఉక్షి
తమ్। మానోవధీఃపితరం మోతమాతరం ప్రియామాన స్తనువః॥ ౨॥ రు
ద్రరీరిషః। మానస్తోకేతనయేమాన ఆయుషిమానోగోషుమానో అశ్వేషురీ
రిషః। వీరాన్మానోరుద్రభామితోవధీర్హవిష్మన్తో నమసావిధేమతే। ఆరా
త్తేగోఘ్న ఉతపూరుషఘ్నే క్షయద్వీరాయ సుమ్నమస్మే తే అస్తు। రక్షాచ
నో అధిచ దేవబ్రూహ్యథాచనశ్శర్మయచ్ఛద్విబర్హాః। స్తుహిశ్రుతం గ

రథస్థం యువానం మృగన్న భీమముపహత్నుముగ్రమ్। మృడాజరిత్రే రుద్ర
స్తవానో అన్యన్తే అస్మన్నివపన్తు సేనాః॥ పరిణో రుద్రస్య హేతిర్వృణక్తు ప
రిత్వేషస్య దుర్మతిరఘాయోః॥ అవస్థిరా మఘవద్భ్యస్తనుష్వ మీఢ్వస్తోకా
య తనయాయ మృడయ। మీఢుష్టమ శివతమ శివో నస్సుమనా భవ। పరమే
వృక్ష ఆయుధం నిధాయ కృత్తిం వసాన ఆచర పినాకం॥ ర॥ బిభ్రదాగహి॥
వికిరిద విలోహిత నమస్తే అస్తు భగవః॥ యాస్తే సహస్రం హేతయోఽన్య
మస్మన్నివపన్తు తాః॥ సహస్రాణి సహస్రధా బాహువోస్తవ హేతయః।
తాసామీశానో భగవః పరాచీనా ముఖా కృధి॥౧౦॥౧౧॥ సహస్రాణి సహస్ర
శో యే రుద్రా అధి భూమ్యామ్। తేషాం సహస్రయోజనేఽవధన్వాని త
న్మసి। అస్మిన్మహత్యర్ణవేఽన్తరిక్షే భవా అధి। నీలగ్రీవాశ్శితికణ్ఠాశ్శర్వా
అధః క్షమాచరాః॥ నీలగ్రీవాశ్శితికణ్ఠా దివం రుద్రా ఉపశ్రితాః॥ యే వృ
క్షేషు సస్పిఞ్జరా నీలగ్రీవా విలోహితాః॥ యే భూతానామధిపతయో విశి
ఖాసః కపర్దినః॥ యే అన్నేషు వివిధ్యన్తి పాత్రేషు పిబతో జనాన్। యే పథాం ప
థిరక్షయ ఐలబృదా యవ్యుధః॥ యే తీర్థాని ప్రచరన్తి సృకావన్తో నిషఙ్గిణః।
య ఏతావన్తశ్చ భూయాంసశ్చ దిశో రుద్రా వితస్థిరే। తేషాం సహస్ర
యోజనేఽవధన్వాని తన్మసి। నమో రుద్రేభ్యో యే పృథివ్యాం యేఽన్తరి
క్షే యే దివి యేషామన్నం వాతో వర్షమిషవస్తేభ్యో దశ ప్రాచీర్దశ దక్షిణా
దశ ప్రతీచీర్దశోదీచీర్దశోర్ధ్వాస్తేభ్యో నమస్తే నో మృడయన్తు తే యం ద్వి
ష్మో యశ్చ నో ద్వేష్టి తం వో జమ్భే దధామి। త్ర్యమ్బకం యజామహే సుగన్ధిం
పుష్టివర్ధనమ్। ఉర్వారుకమివ బన్ధనాన్మృత్యోర్ముక్షీయ మామృతాత్ ।

యో రుద్రో అగ్నౌ యో అప్సుయ ఓషధీషు యో రుద్రో విశ్వా భువనావివేశ తస్మై రుద్రాయ నమో అస్తు॥ ఓమ్ శాంతిశ్శాంతిశ్శాంతిః॥

ఇతి నమకం సంపూర్ణమ్

అథ చమక ప్రారంభః

గురుభ్యో నమః హరిః ఓమ్॥ ౧॥ అగ్నావిష్ణూ సజోషసేమా వర్ధంతు వాంగిరః। ద్యుమ్నైర్వాజేభిరాగతమ్। వాజశ్చ మే ప్రసవశ్చ మే ప్రయతిశ్చ మే ప్రసితిశ్చ మే ధీతిశ్చ మే క్రతుశ్చ మే స్వరశ్చ మే శ్లోకశ్చ మే శ్రావశ్చ మే శ్రుతిశ్చ మే జ్యోతిశ్చ మే సువశ్చ మే ప్రాణశ్చ మే౽పానశ్చ మే వ్యానశ్చ మే౽సుశ్చ మే చిత్తంచ మ ఆధీతంచ మే వాక్చ మే మనశ్చ మే చక్షుశ్చ మే శ్రోత్రంచ మే దక్షశ్చ మే బలంచ మ ఓజశ్చ మే సహశ్చ మ ఆయుశ్చ మే జరా చ మ ఆత్మా చ మే తనూశ్చ మే శర్మ చ మే వర్మ చ మే౽ఙ్గాని చ మే౽స్థాని చ మే పరూꣳషి చ మే శరీరాణి చ మే॥ ౨॥ జ్యైష్ఠ్యంచ మ ఆధిపత్యంచ మే మన్యుశ్చ మే భామశ్చ మే౽మశ్చ మే౽ంభశ్చ మే జేమా చ మే మహిమా చ మే వరిమా చ మే ప్రథిమా చ మే వర్ష్మా చ మే ద్రాఘుయా చ మే వృద్ధంచ మే వృద్ధిశ్చ మే సత్యంచ మే శ్రద్ధా చ మే జగచ్చ మే ధనంచ మే వశశ్చ మే త్విషిశ్చ మే క్రీడా చ మే మోదశ్చ మే జాతంచ మే జనిష్యమాణంచ మే సూక్తంచ మే సుకృతంచ మే విత్తంచ మే వేద్యంచ మే భూతంచ మే భవిష్యచ్చ మే సుగంచ మే సుపథంచ మ ఋద్ధంచ మ ఋద్ధిశ్చ మే క్లృప్తంచ మే క్లృప్తిశ్చ మే మతిశ్చ మే సుమతిశ్చ మే॥ ౩॥

శంచమేమయశ్చమే ప్రియంచమేఽనుకామశ్చమే కామశ్చమే
సౌమనసశ్చమేభద్రంచమే శ్రేయశ్చమేవస్యశ్చమేయశశ్చమే భగ
శ్చమేద్రవిణంచమేయంతా చమేధర్తాచమే క్షేమశ్చమేధృతిశ్చమే
విశ్వంచ మేమహశ్చమేసంవిచ్చమేజ్ఞాత్రంచ మేసూశ్చమేప్రసూశ్చమే
సీరంచమేలయశ్చమఋతంచమేఽమృతంచమేఽయక్ష్మంచమేఽనా
మయచ్చమేజీవాతుశ్చమేదీర్ఘాయుత్వంచమేఽనమిత్రంచమేఽభయం
చమేసుగంచమేశయనంచమేసూషాచమేసుదినంచమే॥౩॥ఊర్క్చమే
సూనృతాచమేపయశ్చమేరసశ్చమేఘృతంచమేమధుచమేసగ్ధిశ్చమే
సపీతిశ్చమేకృషిశ్చమేవృష్టిశ్చమే జైత్రంచమఔద్భిద్యంచమే రయి
శ్చమే రాయశ్చమేపుష్టంచమేపుష్టిశ్చమేవిభుచ మేప్రభుచమే బహు
చమేభూయశ్చమే. పూర్ణంచమే పూర్ణతరంచమేఽక్షితిశ్చమేకూయ
వాశ్చమేఽన్నంచమేఽక్షుచ్చమేవ్రీహయశ్చమేయవాశ్చమేమాషా
శ్చమేతిలాశ్చమేముద్గాశ్చమేఖల్వాశ్చమే గోధూమాశ్చమే మసు
రాశ్చమేప్రియంగవశ్చమేఽణవశ్చమేశ్యామాకాశ్చమే నీవారా
శ్చమే॥౪॥అశ్మాచమే మృత్తికాచమేగిరయశ్చమేపర్వతాశ్చమే సిక
తాశ్చమేవనస్పతయశ్చమేహిరణ్యంచమేఽయశ్చమే సీసంచమే త్రపు
శ్చమేశ్యామంచమేలోహంచమేఽగ్నిశ్చమఆపశ్చమేవీరుధశ్చమ ఓష
ధయశ్చమేకృష్టపచ్యంచమేఽకృష్టపచ్యంచమేగ్రామ్యాశ్చమేపశవ
ఆరణ్యాశ్చయజ్ఞేన కల్పన్తాంవిత్తంచమేవిత్తిశ్చమే భూతంచమే భూతి
శ్చమేవసుచమేవసతిశ్చమేకర్మచమేశక్తిశ్చమేఽర్థశ్చమ ఏమ శ్చమ

ఇతిశ్చమే గతిశ్చమే॥ ౬॥ అగ్నిశ్చమ ఇన్ద్రశ్చమే సోమశ్చమ ఇన్ద్రశ్చమే
సవితాచమ ఇన్ద్రశ్చమే సరస్వతీచమ ఇన్ద్రశ్చమే పూషాచమ ఇన్ద్రశ్చమే
బృహస్పతిశ్చమ ఇన్ద్రశ్చమే మిత్రశ్చమ ఇన్ద్రశ్చమే వరుణశ్చమ ఇన్ద్ర
శ్చమే త్వష్టాచమ ఇన్ద్రశ్చమే ధాతాచమ ఇన్ద్రశ్చమే విష్ణుశ్చమ ఇన్ద్ర
శ్చమేఽశ్వినౌచమ ఇన్ద్రశ్చమే మరుతశ్చమ ఇన్ద్రశ్చమే విశ్వేచమే
దేవా ఇన్ద్రశ్చమే పృథివీచమ ఇన్ద్రశ్చమేఽన్తరిక్షంచమ ఇన్ద్రశ్చమే
ద్యౌశ్చమ ఇన్ద్రశ్చమే దిశశ్చమ ఇన్ద్రశ్చమే మూర్ధాచమ ఇన్ద్రశ్చమే
ప్రజాపతిశ్చమ ఇన్ద్రశ్చమే॥ ౭॥ అగ్ంశుశ్చ మే రశ్మిశ్చమేఽదా
భ్యశ్చమేఽధిపతిశ్చమ ఉపాగ్ంశుశ్చమేఽన్తర్యామశ్చమ ఐన్ద్రవా
యవశ్చమే మైత్రావరుణశ్చమ ఆశ్వినశ్చమే ప్రతిప్రస్థానశ్చమే శుక్రశ్చ
మే మన్థీచమ ఆగ్రయణశ్చమే వైశ్వదేవశ్చమే ధ్రువశ్చమే వైశ్వానర
శ్చమ ఋతుగ్రహాశ్చమేఽతిగ్రాహ్యాశ్చమ ఐన్ద్రాగ్నశ్చమే వైశ్వదేవ
శ్చమే మరుత్వతీయాశ్చమే మాహేన్ద్రశ్చమ ఆదిత్యశ్చమే సావిత్రశ్చ
మే సారస్వతశ్చమే పౌష్ణశ్చమే పాత్నీవతశ్చమే హారియోజనశ్చమే॥ ౮॥
ఇధ్మశ్చమే బర్హిశ్చమే వేదిశ్చమే ధిష్ణియాశ్చమే స్రుచశ్చమే చమస
ాశ్చమే గ్రావాణశ్చమే స్వరవశ్చమ ఉపరవాశ్చమేఽధిషవణేచమే ద్రో
ణకలశశ్చమే వాయవ్యానిచమే పూతభృచ్చమ ఆధవనీయశ్చమ ఆగ్నీ
ధ్రంచమే హవిర్ధానంచమే గృహాశ్చమే సదశ్చమే పురోడాశాశ్చమే
పచతాశ్చమేఽవభృథశ్చమే స్వగాకారశ్చమే॥ ౯॥ అగ్నిశ్చమే ఘర్మ
శ్చమేఽర్కశ్చమే సూర్యశ్చమే ప్రాణశ్చమేఽశ్వమేధశ్చమే పృథి

వీ చ మేఽదితిశ్చ మే దితిశ్చ మే ద్యౌశ్చ మే శక్వరీరంగులయో దిశశ్చ మే య
జ్ఞేన కల్పన్తామృక్చ మే సామ చ మే స్తోమశ్చ మే యజుశ్చ మే దీక్షా చ మే
తపశ్చ మ ఋతుశ్చ మే వ్రతం చ మేఽహోరాత్రయోర్వృష్ట్యా బృ
హద్రథన్తరే చ మే యజ్ఞేన కల్పేతామ్ ॥౧౦॥ గర్భాశ్చ మే వత్సాశ్చ
మే త్ర్యవిశ్చ మే త్ర్యవీ చ మే దిత్యవాట్చ మే దిత్యౌహీ చ మే పంచావి
శ్చ మే పంచావీ చ మే త్రివత్సశ్చ మే త్రివత్సా చ మే తుర్యవాట్చ మే
తుర్యౌహీ చ మే పష్ఠవాచ్చ మే పష్ఠౌహీ చ మ ఉక్షా చ మే వశా చ మ
ఋషభశ్చ మే వేహచ్చ మేఽనడ్వాం చ మే ధేనుశ్చ మ ఆయుర్యజ్ఞేన
కల్పతాం ప్రాణో యజ్ఞేన కల్పతామపానో యజ్ఞేన కల్పతాం వ్యానో
యజ్ఞేన కల్పతాం చక్షుర్యజ్ఞేన కల్పతాం శ్రోత్రం యజ్ఞేన కల్ప
తాం మనో యజ్ఞేన కల్పతాం వాగ్యజ్ఞేన కల్పతామాత్మా యజ్ఞేన
కల్పతాం యజ్ఞో యజ్ఞేన కల్పతామ్॥౧౧॥ ఏకా చ మే తిస్రశ్చ మే పంచ
చ మే సప్త చ మే నవ చ మ ఏకాదశ చ మే త్రయోదశ చ మే పంచదశ
చ మే సప్తదశ చ మే నవదశ చ మ ఏకవిగ్ంశతిశ్చ మే త్రయోవిగ్ంశ
తిశ్చ మే పంచవిగ్ంశతిశ్చ మే సప్తవిగ్ంశతిశ్చ మే నవవిగ్ంశతిశ్చ మ
ఏకత్రిగ్ంశచ్చ మే త్రయస్త్రిగ్ంశచ్చ మే చతస్రశ్చ మేఽష్టౌ చ మే
ద్వాదశ చ మే షోడశ చ మే విగ్ంశతిశ్చ మే చతుర్విగ్ంశతిశ్చ మేఽ
ష్టావిగ్ంశతిశ్చ మే ద్వాత్రిగ్ంశచ్చ మే షట్త్రిగ్ంశచ్చ మే చత్వారిగ్ం
శచ్చ మే చతుశ్చత్వారిగ్ంశచ్చ మేఽష్టాచత్వారిగ్ంశచ్చ మే వాజశ్చ
ప్రసవశ్చాపిజశ్చ క్రతుశ్చ సువశ్చ మూర్ధా చ వ్యశ్నియశ్చాన్త్యా

ద్భువన శ్చాత్యశ్చ భావనశ్చభువనశ్చాధిపతిశ్చ। ఇడాదేవహూర్మను ర్యజ్ఞనీర్బృహస్పతి రుక్థామదానిశగ్ంసిషద్విశ్వేదేవాః సూక్తవాచః పృథివిమాతర్మామాహిగ్ంసీర్మధుమనిష్యేమధుజనిష్యేమధువక్ష్యా మిమధువదిష్యామిమధుమతీందేవేభ్యోవాచముద్యాసగ్ంశుశ్రూషే ణ్యాంమనుష్యేభ్యస్తం మాదేవా అవంతు శోభాయై పితరోను మదంతు॥ ఇతి చమకం సంపూర్ణమ్.

ఓంశ్శాన్తి శ్శాన్తి శాంన్తిః.

పురుషసూక్తమ్.

ఓమ్॥ తచ్ఛంయోరావృణీమహే। గాతుం యజ్ఞాయ।గాతుం యజ్ఞపతయే। దైవి స్వస్తి రస్తు నః। స్వస్తిర్మానుషేభ్యః। ఊర్ధ్వం జిగాతు భేషజం। శంనో అస్తుద్విపదే। శం చతుష్పదే। ఓంశాంతి శ్శాంతిశ్శాంతిః॥ సహస్రశీర్షాపురుషః। సహస్రాక్షః సహస్రపాత్। సభూమింవిశ్వతోవృత్వా। అత్యతిష్ఠద్దశాంగులమ్। పురుషఏవేదగ్ం సర్వమ్। యద్భూతంయచ్చభవ్యం॥ ఉతామృతత్వ స్యేశానః। య దన్నే నాతిరోహతి। ఏతావానస్య మహిమా।అతో జ్యాయాగ్ శ్చ పూరుషః॥౧॥ పాదోఽస్య విశ్వా భూతాని। త్రిపాదస్యామృతందివి। త్రిపా దూర్ధ్వ ఉదైత్పురుషః। పాదోఽస్యేహాభవాత్పునః। తతో విష్వ ఙ్వ్యక్రామత్। సాశనానశనే అభి। తస్మాద్విరాడజాయత। విరాజో అధిపూరుషః। సజాతో అత్యరిచ్యత। పశ్చాద్భూమిమథో

పురః॥ ౨॥ యత్పురుషేణ హవిషా । దేవా యజ్ఞమతన్వత। వసన్తో
అస్యాసీదాజ్యమ్ । గ్రీష్మ ఇధ్మశ్శరద్ధవిః। సప్తాస్యాసన్పరిధయః॥
త్రిస్సప్త సమిధః కృతాః। దేవా యద్యజ్ఞం తన్వానాః। అబధ్నన్పురుషం
పశుమ్ । తం యజ్ఞం బర్హిషి ప్రౌక్షన్ । పురుషం జాతమగ్రతః ॥3॥
తేన దేవా అయజన్త। సాధ్యా ఋషయశ్చ యే । తస్మాద్యజ్ఞాత్సర్వ
హుతః । సంభృతం పృషదాజ్యమ్। పశూగ్స్తాగ్శ్చక్రే వాయవ్యాన్।
ఆరణ్యాన్గ్రామ్యాశ్చ యే। తస్మాద్యజ్ఞాత్సర్వహుతః। ఋచస్సామాని
జజ్ఞిరే । ఛందాగ్ంసి జజ్ఞిరే తస్మాత్ । యజుస్తస్మాదజాయత ॥ ౪॥
తస్మాదశ్వా అజాయన్త। యే కే చోభయాదతః । గావో హ జజ్ఞి
రే తస్మాత్। తస్మాజ్జాతా అజావయః। యత్పురుషం వ్యదధుః। కతిధా
వ్యకల్పయన్ । ముఖం కిమస్య కౌ బాహూ । కావూరూ పాదా
వుచ్యేతే। బ్రాహ్మణోఽస్య ముఖమాసీత్। బాహూ రాజన్యః కృతః॥
౫॥ ఊరూ తదస్య యద్వైశ్యః। పద్భ్యాగ్ం శూద్రో అజాయత ।
చన్ద్రమా మనసో జాతః। చక్షోస్సూర్యో అజాయత । ముఖాదిన్ద్ర
శ్చాగ్నిశ్చ । ప్రాణాద్వాయురజాయత । నాభ్యా ఆసీదన్తరిక్షమ్।
శీర్ష్ణో ద్యౌస్సమవర్తత । పద్భ్యాం భూమిర్దిశశ్శ్రోత్రాత్ । తథా
లోకాగ్ం అకల్పయన్ ॥ ౬॥ వేదాహమేతం పురుషం మహాన్తమ్।
ఆదిత్యవర్ణం తమసస్తు పారే। సర్వాణి రూపాణి విచిత్య ధీరః। నామాని
కృత్వాఽభివదన్ యదాస్తే। ధాతా పురస్తాద్యముదాజహార। శక్రః
ప్రవిద్వాన్ ప్రదిశశ్చతస్రః । తమేవం విద్వానమృత ఇహ భవతి।

నాన్యః పన్థా అయనాయ విద్యతే। యజ్ఞేన యజ్ఞమయజన్త దేవాః। తాని ధర్మాణి ప్రథమాన్యాసన్। తేహనాకం మహిమానస్సంచతే। యత్రపూర్వే సాధ్యాస్సన్తి దేవాః॥ ౭॥ అద్భ్యస్సంభూతః పృథివ్యై రసాచ్చ। విశ్వకర్మణః సమవర్తతాధి। తస్య త్వష్టా విదధ ద్రూపమేతి। తత్పురుషస్య విశ్వమాజానమగ్రే। వేదాహ మేతం పురుషం మహాన్తమ్। ఆదిత్యవర్ణం తమసః పరస్తాత్। తమేవం విద్వానమృత ఇహ భవతి। నాన్యః పంథావిద్యతేఽయనాయ। ప్రజాపతిశ్చరతి గర్భే అన్తః। అజాయమానో బహుధావిజాయతే॥ ౮॥ తస్య ధీరాః పరిజానన్తి యోనిమ్। మరీచీనాం పద మిచ్ఛన్తి వేధసః। యో దేవేభ్య ఆతపతి। యో దేవానాం పురోహితః। పూర్వో యో దేవేభ్యో జాతః। నమో రుచాయ బ్రాహ్మయే। రుచం బ్రాహ్మం జనయన్తః। దేవా అగ్రే తదబ్రువన్। యస్త్వైవం బ్రాహ్మణో విద్యాత్। తస్య దేవా అసన్ వశే। హ్రీశ్చతే లక్ష్మీశ్చ పత్న్యౌ। అహోరాత్రే పార్శ్వే। నక్షత్రాణి రూపమ్। అశ్వినౌ వ్యాత్తమ్। ఇష్టం మనిషాణ। అముం మనిషాణ। సర్వం మనిషాణ॥ ౯॥ ఓం తచ్ఛం యో రావృణీమహే...శం చతుష్పదే॥ ఓం శాన్తిః శాన్తిః శాన్తిః॥

ఇతిపురుషసూక్తం సమాప్తమ్.

శ్రీసూక్తమ్

హిరణ్యవర్ణాం హరిణీం సువర్ణరజతస్రజామ్ । చన్ద్రాం హిరణ్మయీం లక్ష్మీం జాతవేదో మమావహ ॥౧॥ తాం మ ఆవహ జాతవేదో లక్ష్మీమనపగామినీమ్ । యస్యాం హిరణ్యం విన్దేయం గామశ్వం పురుషానహమ్ ॥౨॥ అశ్వపూర్వాం రథమధ్యాం హస్తినాదప్రబోధినీమ్ । శ్రియం దేవీముపహ్వయే శ్రీర్మాదేవీజుషతామ్ ॥౩॥ కాం సోస్మితాం హిరణ్యప్రాకారామార్ద్రాం జ్వలన్తీం తృప్తాం తర్పయన్తీమ్ । పద్మే స్థితాం పద్మవర్ణాం తామిహోపహ్వయే శ్రియమ్ ॥౪॥ చన్ద్రాం ప్రభాసాం యశసా జ్వలన్తీం శ్రియం లోకే దేవజుష్టాముదారామ్ । తాం పద్మినీమీం శరణమహం ప్రపద్యేఽలక్ష్మీర్మే నశ్యతాం త్వాం వృణే ॥౫॥ ఆదిత్యవర్ణే తపసోఽధిజాతో వనస్పతిస్తవ వృక్షోఽథ బిల్వః । తస్య ఫలాని తపసానుదన్తు మాయాన్తరాయాశ్చ బాహ్యా అలక్ష్మీః ॥౬॥ ఉపైతు మాం దేవసఖః కీర్తిశ్చ మణినా సహ । ప్రాదుర్భూతోఽస్మి రాష్ట్రేఽస్మిన్ కీర్తిమృద్ధిం దదాతు మే ॥౭॥ క్షుత్పిపాసామలాం జ్యేష్ఠామలక్ష్మీం నాశయామ్యహమ్ । అభూతిమసమృద్ధిం చ సర్వాం నిర్ణుద మే గృహాత్ ॥౮॥ గన్ధద్వారాం దురాధర్షాం నిత్యపుష్టాం కరీషిణీమ్ । ఈశ్వరీగ్ం సర్వభూతానాం తామిహోపహ్వయే శ్రియమ్ ॥౯॥ మనసః కామమాకూతిం వాచస్సత్యమశీమహి । పశూనాగ్ం రూపమన్నస్య మయి శ్రీః శ్రయతాం యశః ॥౧౦॥ కర్దమేన ప్రజా

భూతా మయిసంభవకర్దమ । శ్రియం వాసయ మేకులే మాతరం పద్మమాలినీమ్ ॥ ౧౧ ॥ ఆపస్సృజన్తుస్నిగ్ధాని చిక్లీత వస మే గృహే । నిచదేవీం మాతరం శ్రియం వాసయ మేకులే ॥ ౧౨ ॥ ఆర్ద్రాం పుష్కరిణీం పుష్టిం పింగళాం పద్మమాలినీమ్ । చంద్రాం హిరణ్మయీం లక్ష్మీం జాతవేదో మ ఆవహ ॥ ౧౩ ॥ ఆర్ద్రాం యఃకరిణీం యష్టిం సువర్ణాం హేమమాలినీమ్ । సూర్యాం హిరణ్మయీం లక్ష్మీం జాతవేదో మమావహ ॥ ౧౪ ॥ తాం మ ఆవహ జాతవేదో లక్ష్మీమనపగామినీమ్ । యస్యాం హిరణ్యం ప్రభూతం గావో దాస్యోశ్వాన్ విందేయం పురుషానహమ్ ॥

ఈ శ్రీసూక్తమునకు ఫలశ్రుతిగూడ నిచ్చట వ్రాయుచున్నాను.

యశ్శుచిః ప్రయతో భూత్వా జుహుయాదాజ్యమన్వహమ్ । శ్రియః పంచదశర్చం చ శ్రీకామస్సతతం జపేత్ ॥ ఆనందః కర్దమశ్చైవ చిక్లీత ఇతి విశ్రుతాః । ఋషయస్తే త్రియః పుత్రాః స్వయం శ్రీదేవి దేవతా ॥ పద్మాననే పద్మఊరు పద్మాక్షీ పద్మసంభవే । త్వం మాం భజస్వ పద్మాక్షీ యేన సౌఖ్యం లభామ్యహమ్ ॥ అశ్వదాయి చ గోదాయి ధనదాయి మహాధనే । ధనం మే జుషతాం దేవిం సర్వకామార్థసిద్ధయే ॥ పుత్రపౌత్రధనం ధాన్యం హస్త్యశ్వాజావిగోరథమ్ । ప్రజానాం భవసి మాతా ఆయుష్మంతం కరోతు మామ్ । చంద్రాభాం లక్ష్మీమీశానాం సూర్యాభాం శ్రియమీశ్వరీమ్ । చంద్రసూర్యాగ్ని సర్వాభాం శ్రీమహాలక్ష్మీముపాస్మహే ॥ ధనమగ్నిర్ధనం వాయుర్ధనం సూర్యో ధనం వసుః । ధనమింద్రో బృహస్పతిర్వరుణం ధనమశ్నుతే । వైనతేయ

సోమం పిబ సోమం పిబతు వృత్రహా। సోమం ధనస్య సోమినో మహ్యం దదాతు సోమినః ॥ న క్రోధో న చ మాత్సర్యం న లోభో నాశుభా మతిః । భవంతి కృతపుణ్యానాం భక్తానాం శ్రీసూక్తం జపేత్సదా ॥ వర్షంతు తే విభావరి దివో అభ్రస్య విద్యుతః । రోహంతు సర్వబీజాన్యవ బ్రహ్మద్విషో జహి॥ పద్మప్రియే పద్మిని పద్మహస్తే పద్మాలయే పద్మదళాయతాక్షి । విశ్వప్రియే విష్ణుమనోనుకూలే త్వత్పాదపద్మం మయి సన్నిధత్స్వ॥ యా సా పద్మాసనస్థా విపులకటితటీ పద్మపత్రాయతాక్షీ। గంభీరావర్తనాభి స్తనభరనమితా శుభ్రవస్త్రోత్తరీయా ॥ లక్ష్మీర్దివ్యైర్గజేంద్రైర్మణిగణఖచితైస్స్నాపితా హేమకుంభైః నిత్యం సా పద్మహస్తా మమ వసతు గృహే సర్వమాంగల్యయుక్తా॥ లక్ష్మీం క్షీరసముద్రరాజతనయాం శ్రీరంగధామేశ్వరీమ్। దాసీభూతసమస్తదేవవనితాం లోకైకదీపాంకురాం। శ్రీమన్మందకటాక్షలబ్ధవిభవబ్రహ్మేంద్రగంగాధరామ్। త్వాం త్రైలోక్యకుటుంబినీం సరసిజాం వందే ముకుంద ప్రియామ్॥ సిద్ధలక్ష్మీర్మోక్షలక్ష్మీర్జయలక్ష్మీస్సరస్వతీ। శ్రీలక్ష్మీర్వరలక్ష్మీశ్చ ప్రసన్నా మమ సర్వదా॥ వరాంకుశౌ పాశమభీతిముద్రాం కరైర్వహంతీం కమలాసనస్థామ్। బాలార్కకోటిప్రతిభాం త్రినేత్రాం భజేహమాద్యాం జగదీశ్వరీం తామ్॥ సర్వమంగళమాంగళ్యే శివే సర్వార్థసాధికే। శరణ్యే త్ర్యంబకే దేవి నారాయణి నమోస్తు తే॥

ఇతి శ్రీసూక్తం సమాప్తమ్

భూసూక్తమ్.

భూమిర్భూమ్నా ద్యౌర్వరిణాఽన్తరిక్షం మహిత్వా । ఉపస్థే తే దేవ్యదితేఽగ్నిమన్నాదమన్నాద్యాయాదధే ॥ ౧ ॥ ఆయఙ్గౌః పృశ్నిరక్రమీదసనన్మాతరం పునః । పితరఞ్చ ప్రయన్త్సువః ॥ ౨ ॥ త్రిగ్ంశద్ధామ విరాజతి వాక్పతఙ్గాయ శిశ్రియే । ప్రత్యస్య వహ ద్యుభిః ॥ ౩ ॥ అస్య ప్రాణాదపానత్యన్తశ్చరతి రోచనా । వ్యఖ్యన్మహిషస్సువః ॥ ౪ ॥ యత్త్వా క్రుద్ధః పరోవపమన్యునా యదవర్త్యా । సుకల్పమగ్నే తత్తవ పునస్త్వోద్దీపయామసి ॥ ౫ ॥ యత్తే మన్యుపరోప్తస్య పృథివీమనుదధ్వసే । ఆదిత్యా విశ్వే తద్దేవా వసవశ్చ సమాభరన్ ॥ ౬ ॥ మేదినీ దేవీ వసుంధరా స్యాద్వసుధా దేవీ వాసవీ (వాసవీ) బ్రహ్మవర్చసః పితృణామ్ శ్రోత్రం చక్షుర్మనః ॥ ౭ ॥ దేవీ హిరణ్యగర్భిణీ (దేవీ) ప్రసోదరీ । సదనే సత్యాయనే సీద ॥ ౮ ॥ సముద్రవతీ సావిత్రీ (ఆనో దేవీ) ఆనో దేవీ మహ్యఙ్గీ (గీ) మహాధరణీ మహోఽత్యతిష్ఠత్ ॥ (మహోవ్యతిష్ఠత్)॥ ౯ ॥ శృఙ్గే శృఙ్గే యజ్ఞే యజ్ఞే విభీషణీ । ఇన్ద్రపత్నీ వ్యాపినీ సరసిజ ఇహ ॥ ౧౦ ॥ వాయుమతీ జలశయనీ శ్రియన్ధా రాజా సత్యన్ధో పరిమేదినీ । శ్వోపరిధత్తం గాయ ॥ ౧౧ ॥ విష్ణుపత్నీం మహీం దేవీం మాధవీం మాధవప్రియామ్ । లక్ష్మీం ప్రియసఖీం దేవీం నమామ్యచ్యుతవల్లభామ్ ॥ ౧౨ ॥ ధనుర్ధరాయై విద్మహే సర్వసిద్ధ్యై చ ధీమహి । తన్నో ధరా ప్రచోదయాత్ ॥ ౧౩ ॥ శృణ్వన్తి శ్రోణామమృతస్య గోపామ్ ।

పుణ్యామప్సరసాముపయన్తు వాచమ్॥ మహీం దేవీం విష్ణుపత్నీమజూర్యామ్। ప్రతీచీమేనాగ్ం హవిషా యజామః ॥ ౧౪ ॥ త్రేధా విష్ణురురుగాయో విచక్రమే। మహీం దివం పృథివీమన్తరిక్షమ్। తచ్ఛ్రోణైతి శ్రవ ఇచ్ఛమానా। పుణ్యాగ్ం శ్లోకం యజమానాయ కృణ్వతీ॥౧౫॥ స్యోనా పృథివి భవానృక్షరా నివేశనీ। యచ్ఛానశ్శర్మ సప్రథాః॥౧౬॥ అదితిర్దేవా గన్ధర్వా మనుష్యాః పితరోఽసురాస్తేషాగ్ం సర్వభూతానాం మాతా మేదినీ మహతా మహీ సావిత్రీ గాయత్రీ జగత్యుర్వీ పృథ్వీ బహులా విశ్వా భూతా కతమా కాయా సా సత్యేత్యమృతేతి వసిష్ఠః॥౧౭॥

ఇతి సాయణాచార్యవిరచితే మాధవీయే వేదార్థప్రకాశే యజురారణ్యకే దశమప్రపాఠకే నారాయణీయాపరనామధేయ యజ్ఞియాయాం యాజ్ఞిక్యాం ఉపనిషది ఏకవింశోఽనువాకః॥ (పుట ౧౮౨)

క్షమాం చిత్త్వాథ॥ ఓమ్॥ మేదినీ దేవీ వసుంధరా...తన్నో ధరా ప్రచోదయాత్॥ ఇక్షుశాలియవసస్యఫలాఢ్యే పారిజాతతరుశోభితమూలే। స్వర్ణరత్నమణిమంటపమధ్యే చింతయేత్సకలలోకధరిత్రీమ్॥ శ్యామాం విచిత్రాం నవరత్నభూషితాం చతుర్భుజాం తుంగపయోధరాన్వితామ్। ఇందీవరాక్షీం నవశాలిమంజరీం శుకం దధానాం శరణం భజామహే॥ ఋక్॥ సక్తుమివ తితఉనా పునన్తో యత్ర ధీరా మనసా వాచమక్రత। అత్రా సఖాయస్సఖ్యాని జానతే భద్రైషాం లక్ష్మీర్నిహితాధి వాచి॥ ఓం శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః॥

ఇతి భూసూక్తం సమాప్తమ్.

మహాసౌరమ్

అథ సౌర్యాణాం మంత్రాణామృక్సంఖ్యాఋషి దైవతచ్ఛందాంసి హ్యనుక్రమిష్యామః। పూర్వాచార్యైఃక్రమే ణైతత్సర్వం పురాదిష్టం శౌనకాదిభి రాచార్యైర్భగవతాంతు ప్రత్యక్షార్థమిదానీం తస్మాదయో చ్యతేమహావ్యాధీన్ కుష్ఠాపస్మార హృద్రోగవ్యధోదరగుల్మ భగ్న ఢార్శశోణితా జలోదరభగందరపాండురోగ కాసశ్వాససహితాదివి స్ఫోటక మజీర్ణశిరోరోగప్రమేహాంశ్చ మహావ్యాధీన్నాశయేత్ ।

మమ ఇహ జన్మని జన్మాంతరకృతమహాపాతక కోపపాతక సమస్త పాపక్షయద్వారా శ్రీసవితృసూర్యనారాయణముద్దిశ్య శ్రీసవితృసూర్యనారాయణప్రీత్యర్థం మహాసౌరమంత్రపఠనం కరిష్యే॥

ఛందః॥ ఉదుత్యం జాతవేదసమితి త్రయోదశర్చస్యసూక్తస్య। కణ్వ పుత్రఃప్రస్కణ్వ ఋషిః। సూర్యోదేవతా। నవాద్యాగాయత్రీఛందః। ఉద్వయంతమసస్పరీతి చతస్రోఽనుష్టుభః। ఉద్యాన్నద్యేత్యయం తృచోరోగఘ్నః। ఉపనిషదంత్యోర్ధర్చో ద్విషఘ్నః॥

మంత్రః.

ఉదుత్యం జాతవేదసం దేవంవహంతి కేతవః। దృశేవిశ్వాయ సూర్యమ్।అపత్యేతాయవో యథానక్షత్రాయంత్యక్తుభిః। సూరాయ విశ్వచక్షసే। అదృశ్రమస్య కేతవోవిరశ్మయోజనాం అను। భ్రాజంతోఽగ్నయోయథా। తరణిర్విశ్వదర్శతో జ్యోతిష్కృదసి సూర్య। విశ్వమాభాసిరోచనమ్। ప్రత్యఙ్ దేవానాంవిశః ప్రత్యఙ్ఙుదేషి మానుషాన్। ప్రత్యఙ్ విశ్వం స్వర్దృశే॥౧॥

మంత్రః.

యేనాపావకచక్షసా భురణ్యంతంజనాం అను। త్వంవరుణపశ్యసి విద్యామేషిరజస్పృథ్వహామిమానోఽక్తుభిః। పశ్యంజన్మానిసూర్య।

సప్త త్వా హరితో రథే వహంతి దేవ సూర్య । శోచిష్కేశం విచక్షణ । అయుక్త సప్త శుంధ్యువః సూరో రథస్య నప్త్యః । తాభిర్యాతి స్వయుక్తిభిః ॥ ఉద్వయం తమసస్పరి జ్యోతిష్పశ్యంత ఉత్తరమ్ । దేవం దేవత్రా సూర్యమగన్మ జ్యోతిరుత్తమమ్ । ఉద్యన్నద్య మిత్రమహ ఆరోహన్నుత్తరాం దివమ్ । హృద్రోగం మమ సూర్య హరిమాణం చ నాశయ । శుకేషు మే హరిమాణం రోపణాకాసు దధ్మసి । అథో హారిద్రవేషు మే హరిమాణం నిదధ్మసి । ఉదగాదయమాదిత్యో విశ్వేన సహసా సహ । ద్విషంతం మహ్యం రంధయన్మో అహం ద్విషతే రధమ్ ॥ ౧ ॥

ఛందః ॥ చిత్రం దేవానామితి షళృచస్య । సూక్తస్య ఆంగిరసపుత్రః కుత్స ఋషిః । సూర్యో దేవతా । త్రిష్టుప్ఛందః ॥

మంత్రః.

చిత్రం దేవానాముదగాదనీకం చక్షుర్మిత్రస్య వరుణస్యాగ్నేః । ఆప్రా ద్యావాపృథివీ అంతరిక్షం సూర్య ఆత్మా జగతస్తస్థుషశ్చ ॥ సూర్యో దేవీముషసం రోచమానాం మర్యో న యోషామభ్యేతి పశ్చాత్ । యత్రా నరో దేవయంతో యుగాని వితన్వతే ప్రతి భద్రాయ భద్రమ్ ॥ భద్రా అశ్వా హరితః సూర్యస్య చిత్రా ఏతగ్వా అనుమాద్యాసః । నమస్యంతో దివ ఆ పృష్ఠమస్థుః పరి ద్యావాపృథివీ యంతి సద్యః ॥ తత్సూర్యస్య దేవత్వం తన్మహిత్వం మధ్యా కర్తోర్వితతం సంజభార । యదేదయుక్త హరితః సధస్థాదాద్రాత్రీ వాసస్తనుతే సిమస్మై ॥ తన్మిత్రస్య వరుణస్యాభిచక్షే సూర్యో రూపం కృణుతే ద్యోరుపస్థే

అబిభ్రంతి ప్రసవ్య ద్రుశే ఏకస్య పాజః కృష్ణమన్యద్ధరితస్సంభరంతి॥ అద్యా దేవా ఉదితా సూర్యస్య నిరంహసః పిపృతా నిరవద్యాత్। తన్నో మిత్రో వరుణో మామహంతామదితిస్సింధుః పృథివీ ఉత ద్యౌః॥౩॥

ఛందః॥ ఇంద్రం మిత్రమితి ద్వయోర్మంత్రయోః। ఔచథ్యపుత్రో దీర్ఘతమ ఋషిః। సూర్యో దేవతా। త్రిష్టుప్ఛందః॥

మంత్రః॥ ఇంద్రం మిత్రంవరుణమగ్నిమాహురథో దివ్యస్స సుపర్ణో గరుత్మాన్। ఏకం సద్విప్రా బహుధా వదంత్యగ్నిం యమం మాతరిశ్వానమాహుః॥ కృష్ణం నియానం హరయః సుపర్ణా అపో వసానా దివముత్పతంతి। తఆవవృత్రన్త్సదనా దృతస్యాదిద్ఘృతేన పృథివీ వ్యుద్యతే॥

ఛందః॥ హంసశ్శుచిష దిత్యేకస్యర్చః। గౌతమపుత్రో వామదేవ ఋషిః। సూర్యో దేవతా। జగతీ ఛందః॥

మంత్రః॥ హంసశ్శుచిషద్వసు రంతరిక్షసద్ధోతా వేదిష దతిథిర్దురోణసత్। నృషద్వరసదృతసద్వ్యోమస దబ్జా గోజా ఋతజా అద్రిజా ఋతమ్॥

ఛందః॥ యత్వా సూర్యేత్యస్య మంత్రస్య। భూమిపుత్రో అత్రిరృషిః। సూర్యో దేవతా। అనుష్టుప్ఛందః॥

మంత్రః॥ యత్వా సూర్య స్వర్భానుస్తమసావిధ్యదాసురః। అక్షేత్రవిద్యథా ముగ్ధో భువనాన్యదీధయుః॥౪॥

ఛందః॥ యదద్యేత్యేకోనత్రింశ ఇతి ప్రసూత్యే తిత్రిచత్వారో ఽ ర్ధర్చ్చదేవతా నాం మిత్రావరుణ పుత్రో వసిష్ఠ ఋషిః। సూర్యో దేవతా జగతీ ఛందః॥

యదద్య సూర్య బ్రవోఽనాగా ఉద్యన్మిత్రాయ వరుణాయ సత్యమ్। వయం దేవత్రాదితే స్యామ తవ ప్రియాసో అర్యమన్గృణంతః॥ ఉత్సూర్యో బృహదర్చీంష్యశ్రేత్పురు విశ్వాజనిమ మానుషాణామ్। సమో దివా దదృశే రోచమానః క్రత్వా కృతః సుకృతః కర్తృభిర్భూత్। స సూర్య ప్రతి పురో న ఉద్గా ఏభిః స్తోమేభిరేతశేభిరేవైః ప్రనో మిత్రాయ వరుణాయ వోచోఽనాగసో అర్యమ్ణే అగ్నయే చ। వినస్సహస్రం శురుధో రదంత్వృతావానో వరుణో మిత్రో అగ్నిః। యచ్ఛంతు చంద్రా ఉపమంనో అర్కమానః కామం పూపురంతు స్తవానాః॥ ఉద్వేతి సుభగో విశ్వచక్షాః సాధారణః సూర్యో మానుషాణామ్। చక్షుర్మిత్రస్య వరుణస్య దేవశ్చర్మేవ యః సమవివ్యక్తమాంసి। ఉద్వేతి ప్రసవీతా జనానాం మహాన్కేతురర్ణవః సూర్యస్య। సమానం చక్రం పర్యావివృత్సన్యదేతశో వహతి ధూర్షు యుక్తః। విభ్రాజమాన ఉషసాముపస్థాద్రేభైరుదేత్యనుమద్యమానః। ఏష మే దేవస్సవితా చచ్ఛంద యస్సమానం న ప్రమినాతి ధామ। దివో రుక్మ ఉరుచక్షా ఉదేతి దూరేఅర్థస్తరణిర్భ్రాజమానః। నూనం జనాస్సూర్యేణ ప్రసూతా అయన్నర్థాని కృణవన్నపాంసి। యత్రా చక్రురమృతా గాతుమస్మై శ్యేనో న దీయన్నన్వేతి పాథః॥

ఛందః॥ ఉదుత్యద్దర్శతమితి త్ర్యృచస్య సూక్తస్య। మైత్రావరుణపుత్రో వసిష్ఠ ఋషిః। సూర్యో దేవతా। ఆద్యా బృహతీ ద్వితీయా సతో బృహతీ తృతీయా పురఉష్ణిక్ఛందాంసి॥

మంత్రః॥ ఉదుత్యద్దర్శతం వపుర్దివ ఏతి ప్రతిహ్వరే। యదీ

మూంశుర్వసాతి దైవజవతశో విశ్వస్మైచక్షసేఽఅరమ్। శీర్ష్ణఃశీర్ష్ణో జగత స్తస్థుష స్పతింసమయా విశ్వమారజః॥ సప్తస్వసారఃసువితాయ సూర్యం వహంతి హరితో రథే॥ ౧॥ తచ్చక్షుర్దేవహితం శుక్రముచ్చరత్। పశ్యేమశరదశ్శతం జీవేమశరదశ్శతమ్॥

ఛందః॥ బణ్మహానితద్వయోర్మంత్రయోః। భాగవో జమదగ్నిరృషిః। సూర్యో దేవతా। బృహతీ ప్రగాథశ్ఛందః॥

మంత్రః॥ బణ్మహాంఅసిసూర్య బడాదిత్య మహాంఅసి। మహస్తే సతో మహిమా పనస్యతేద్ధా దేవ మహాంఅసి॥ బట్సూర్య శ్రవసా మహాం అసిసత్రా దేవ మహాంఅసి। మహ్నా దేవానా మసుర్యః పురోహితో విభుజ్యోతిరదాభ్యమ్ ॥ ౨ ॥

ఛందః ॥ నమో మిత్రస్యేతి ద్వాదశర్చస్య సూక్తస్య ॥ సూర్యపుత్రోఽభితప ఋషిః। సూర్యో దేవతా। జగతీ ఛందః। దశమీ త్రిష్టుప్॥

మంత్రః॥ నమో మిత్రస్య వరుణస్య చక్షసే మహో దేవాయ తదృతం సపర్యత। దూరేదృశే దేవజాతాయ కేతవే దివస్పుత్రాయ సూర్యాయ శంసత ॥ సా మా సత్యోక్తిః పరిపాతు విశ్వతో ద్యావా చ యత్ర తతనన్నహాని చ। విశ్వమన్యన్ని విశతే యదేజతి విశ్వాహాపో విశ్వాహోదేతి సూర్యః ॥ న తే అదేవః ప్రదివో ని వాసతే యదేతశేభిః పతరై రథర్యసి। ప్రాచీనమన్యదను వర్తతే రజ ఉదన్యేన జ్యోతిషా యాసి సూర్య ॥ యేన సూర్య జ్యోతిషా బాధసే తమో జగచ్చ విశ్వ ముదియర్షి భానునా॥ తేనాస్మద్విశ్వామనిరామనాహుతిమపామీవామప దుష్వప్న్యం సువ ॥ విశ్వస్య హి ప్రేషితో రక్షసి వ్రత

మహేళయన్నుచ్చరసి స్వధా ఽను । యదద్య త్వా సూర్యోపబ్రువామహై తన్నో దేవా ఽనుమంసీరత్ క్రతుం॥ తన్నో ద్యావాపృథివీ తన్న ఆప ఇంద్రశ్శృణ్వంతు మరుతో హవం వచః। మా శూనే భూమ సూర్యస్య సందృశి భద్రం జీవంతో జరణా మశీమహి॥ ౮ ॥ విశ్వాహా త్వా సుమనస స్సుచక్షసః ప్రజావంతో ఽనమీవా ఽనాగసః। ఉద్యంతం త్వామిత్ర మహో దివే దివే జ్యోగ్జీవాః ప్రతిపశ్యేమ సూర్య॥ మహి జ్యోతిర్బిభ్రతం త్వా విచక్షణ భాస్వంతం చక్షుషే చక్షుషే మయః। ఆరోహంతం బృహతః పాజసస్పరి వయం జీవాః ప్రతిపశ్యేమ సూర్య॥ యస్య తే విశ్వా భువనాని కేతునా ప్రచేరతే నిచ విశంతే ఽక్తుభిః॥ అనాగా స్త్వేన హరికేశ సూర్యాహ్నాహ్నా నో వస్యసా వస్యసోదిహి॥ శన్నో భవ చక్షసా శన్నో ఽహ్నా శం భానునా శం హిమా శం ఘృణేన। యథా శమధ్వంచ్ఛమ సద్దురోణే తత్సూర్య ద్రవిణం ధేహి చిత్రమ్॥ అస్మాకం దేవా ఉభయాయ జన్మనే శర్మ యచ్ఛత ద్విపదే చతుష్పదే। అదత్పిబదూర్జయమాన మాశితం తదస్మే శం యోరరపో దధాతన॥ యద్వో దేవాశ్చకృమ జిహ్వయా గురు మనసో వా ప్రయుతీ దేవహేళనమ్। అరావా యో నో ఽభిదుచ్ఛునాయతే తస్మిన్ తదేనో వసవో నిధేతన॥ ౯॥

ఛందః॥ సూర్యోన ఇతి పంచర్చస్య సూక్తస్య। సూర్యపుత్రో చక్షురృషిః సూర్యో దేవతా॥ గాయత్రీ ఛందః॥

మం॥ సూర్యో నో దివస్పాతు వాతో ఽంతరిక్షాత్ । అగ్నిర్నః

పార్థివేభ్యః॥ జోషా సవిత ర్యస్య తే హర శ్శతం సవాం అర్హతి
పాహినో దిద్యుతః పతంత్యాః॥ చక్షుర్నో దేవ సవితా చక్షుర్న ఉ
త పర్వతః। చక్షుర్ధాతా దధాతు నః॥ చక్షుర్నో ధేహి చక్షుషే
ర్విఖ్యై తనూభ్యః। సంచేదం వి చ పశ్యేమ॥ సుసందృశం త్వా వయం
ప్రతి పశ్యేమ సూర్య। విపశ్యేమ నృచక్షసః ॥౧౦॥

ఛం॥ విభ్రాడ్బృహదితి చతురృచస్య సూక్తస్య। సూర్యపుత్రో
విభ్రాడృషిః। సూర్యో దేవతా। జగతీ ఛందః। అంత్యా ప్రస్తారపఙ్క్తిః

మం॥ విభ్రాడ్బృహత్పిబతు సోమ్యం మధ్వాయుర్దధద్యజ్ఞపతావ
విహ్రుతమ్। వాతజూతో యో అభిరక్షతి త్మనా ప్రజాః పుపోష
పురుధా విరాజతి॥ విభ్రాడ్బృహత్సుభృతం వాజసాతమం ధర్మం
దివో ధరుణే సత్యమర్పితమ్। అమిత్రహా వృత్రహా దస్యుహంతమం
జ్యోతిర్జజ్ఞే అసురహా సపత్నహా॥ ఇదం శ్రేష్ఠం జ్యోతిషాం జ్యోతి
రుత్తమం విశ్వజిద్ధనజిదుచ్యతే బృహత్। విశ్వభ్రాడ్భ్రాజో మహి
సూర్యో దృశ ఉరు పప్రథే సహ ఓజో అచ్యుతమ్॥ విభ్రాజం
జ్యోతిషా స్వ౩రగచ్ఛో రోచనం దివః। యేనేమా విశ్వా భువనా
న్యాభృతా విశ్వకర్మణా విశ్వదేవ్యావతా ॥౧౧॥

ఛం॥ ఆయం గౌరితి తృచస్య। సార్పరాజ్ఞీ ఋషిః। సూర్యో దేవతా।
గాయత్రీ ఛందః॥

మం॥ ఆయం గౌః పృశ్నిరక్రమీదసదన్మాతరం పురః। పితరం చ
ప్రయంత్స్వః॥ అంతశ్చరతి రోచనాస్య ప్రాణాదపానతీ। వ్యఖ్యన్మహిషో

దివమ్॥ త్రింశద్ధామవిరాజతి వాక్పతంగాయ ధీయతే। ప్రతివస్తోరహ ద్యుభిః ॥౧౨॥

ఛం॥ ఋతంచేతి తృచస్య। మాఘుచ్ఛందసోఽఘమర్షణఋషిః। భావవృత్తో దేవతా। అనుష్టుప్ఛందః॥

మం॥ ఋతం చ సత్యం చాభీద్ధాత్తపసోధ్యజాయత। తతో రాత్ర్యజాయత తతః సముద్రో అర్ణవః। సముద్రాదర్ణవాదధి సంవత్సరో అజాయత। అహోరాత్రాణి విదధద్విశ్వస్య మిషతో వశీ। సూర్యాచంద్రమసౌ ధాతా యథాపూర్వమకల్పయత్। దివం చ పృథివీం చాంతరిక్షమథో స్వః॥ సవితా పశ్చాతాత్సవితా పురస్తాత్సవితోత్తరాత్తాత్సవితాధరాత్తాత్। సవితా నస్సువతు సర్వతాతిం సవితా నో రాసతాం దీర్ఘమాయుః శ్రీసవితృసూర్యనారాయణాయ నమః॥

పష్టిర్హోచ్ఛేదతో ఏతాసాం సౌర్యాణాం సూర్య ఏవ దేవతాలంతః సూక్తమాత్మన స్తవం మన్యంతే। య ఋషిస్సవితా మితి ధ్యాతవ్యం॥ య ఏతేన సౌర్యేన సూక్తేన సూర్యం మహాదహరుపతిష్ఠంతే। ధనధాన్యబహుపుత్రనిర్వ్యాధిమంత ఆయుష్యవంత ఆరోగ్యవంతో న్నాద్యవంతో రయివంతో బలవంతో ధనవంతో బహుపుత్రవంతః॥ శ్రీకామ శ్శాంతికామో మేధాకామః ప్రజ్ఞాకామో యశస్కామ ఆయుష్కామ ఆరోగ్యకామోఽన్నాద్యకామ ఏవం భాస్కరస్యారాధనం కుర్యాత్। సదాగ్రహపాపక్షయార్థం వ్యాధినాశనార్థం శత్రునాశనార్థం జీవితార్థం పుత్రార్థం మోక్షార్థం ధనార్థం చ కుర్వీత శ్రీ సూర్యస్యైవ సాయుజ్యం సరూపతాం సలోకతాం మశ్నుతే। నమశ్శోనకాయ నమశ్శౌనకాయ నమః పరమఋషిభ్యో నమః పరమఋషిభ్యః। శాంతా పృథివీ శివమంతరిక్షం ద్యౌర్నో దేవ్యభయన్నో అస్తు। శివాదిశః ప్రదిశ ఉద్దిశో నఽఆపో విశ్వతః పరిపాంతు సర్వతః శ్శాంతి

శ్శాంతి శ్శాంతిః॥ నమో బ్రహ్మణే నమో అస్త్వగ్నయే నమః పృథివ్యై నమ ఓషధీభ్యః । నమో వాచే నమో వాచస్పతయే నమో విష్ణవే మహతే కరోమి॥ ఓం శ్శాంతి శ్శాంతి శ్శాంతిః॥

ఇతి సౌరం సమాప్తమ్.

అరుణపారః.

భద్రంకర్ణేభిశ్శృణుయామదేవాః । భద్రం పశ్యేమాక్షభిర్యజత్రాః॥ స్థిరైరఙ్గైస్తుష్టువాగ్ంసస్తనూభిః । వ్యశేమదేవహితంయదాయుః॥ స్వస్తిన ఇన్ద్రోవృద్ధశ్రవాః। స్వస్తినః పూషావిశ్వవేదాః। స్వస్తినస్తార్క్ష్యో అరిష్టనేమిః । స్వస్తినోబృహస్పతిర్దధాతు॥ ఓం శాన్తి శ్శాన్తి శ్శాన్తిః॥

ఓమ్॥ భద్రంకర్ణేభిశ్శృణుయామదేవాః॥ భద్రంపశ్యేమాక్షభిర్యజత్రాః । స్థిరైరఙ్గైస్తుష్టువాగ్ంసస్తనూభిః । వ్యశేమదేవహితంయదాయుః॥ స్వస్తినఇన్ద్రోవృద్ధశ్రవాః॥ స్వస్తినఃపూషావిశ్వవేదాః॥ స్వస్తినస్తార్క్ష్యోఅరిష్టనేమిః॥ స్వస్తినోబృహస్పతిర్దధాతు। ఆపమాపామపస్సర్వాః॥ అస్మాదస్మాదితోఽముతః॥ ౧॥ అగ్నిర్వాయుశ్చసూర్యశ్చ। సహసంచస్కరర్ద్ధియా। వాయ్వశ్వారశ్మిపతయః॥ మరీచ్యాత్మానో అద్రుహః। దేవీర్భువనసూవరీః॥ పుత్రవత్త్వాయమేసుత॥ మహానామ్నీర్మహామానాః। మహసోమహస్స్వః॥ దేవీఃపర్జన్యసూవరీః। పుత్రవత్త్వాయమేసుత॥ ౨॥ అపాశ్న్యుష్ణిమపారక్షః। అపాశ్న్యుష్ణిమపార

ఘమ్ ॥ అపాఘమ్రిమప చావర్తిమ్ ॥ అప దేవీరితో హిత॥ వజ్రం దేవీరజీతాగ్శ్చ। భువనం దేవసూవరీః। ఆదిత్యానదితిం దేవీమ్। యోనినోర్ధ్వముదీషత । శివా నశ్శన్తమా భవన్తు । దివ్యా ఆప ఓషధయః। సుమృడీకా సరస్వతి । మాతే వ్యోమ సన్దృశి॥ ౩॥

అమృతస్సతౌషధయో ద్వేచ॥ ౧॥

స్మృతిః ప్రత్యక్షమైతిహ్యమ్। అనుమానశ్చతుష్టయమ్। ఏతైరాదిత్యమణ్డలమ్। సర్వైరేవ విధాస్యతే। సూర్యో మరీచిమాదత్తే। సర్వస్మాద్భువనాదధి। తస్యాః పాకవిశేషేణ। స్మృతం కాలవిశేషణమ్। నదీవ ప్రభవాత్కాచిత్ । అక్షయ్యాత్స్యన్దతే యథా॥ తాం నద్యోఽభిసమాయన్తి। సోరుస్సతీ న నివర్తతే। ఏవం నానాసముత్థానాః। కాలాస్సంవత్సరగ్ం శ్రితాః। అణుశశ్చ మహశశ్చ। సర్వే సమవయన్త్రితమ్। స తైస్సర్వైస్సమావిష్టః। ఊరుస్సన్నపి న వర్తతే। అధిసంవత్సరం విద్యాత్। తదేవ లక్షణే॥ ౪॥ అణుభిశ్చ మహద్భిశ్చ। సమారూఢః ప్రదృశ్యతే। సంవత్సరః ప్రత్యక్షేణ। నాధిసత్వః ప్రదృశ్యతే! పటరో విక్లిధః పిఙ్గః। ఏతద్వరుణలక్షణమ్। యత్రైతదుపదృశ్యతే। సహస్రం తత్ర నీయతే। ఏకగ్ం హి శిరో నానా ముఖే। కృత్స్నం తదృతులక్షణమ్॥ ౯॥ ఉభయతస్సప్తేన్ద్రియాణి। జల్పితం త్వేవ దిహ్యతే। శుక్లకృష్ణే సంవత్సరస్య। దక్షిణవామయోః పార్శ్వయోః। తస్యైషా భవతి। శుక్రం తే అన్యద్యజతం తే అన్యత్। విషురూపే అహనీ ద్యౌరివాసి। విశ్వా హి మాయా అవసి స్వధావః। భద్రా తే పూషన్నిహ రాతిరస్త్వేతి

తి । నాత్రి భువనమ్ । నపూషా । నపశవః । నాదిత్యస్సంవత్స
రఏవ ప్రత్యక్షేణ ప్రియతమం విద్యాత్ । ఏతద్వై సంవత్సరస్య ప్రియ
తమగ్ం రూపమ్ ॥ యోఽస్య మహానర్థ ఉత్పత్స్యమానో భవతి । ఇ
దం పుణ్యం కురుష్వేతి । తమాహరణం దద్యాత్ ॥ ౭ ॥

యథాలక్షణ ఋతులక్షణాం భువనగ్ం సప్తచ ॥ ౨ ॥

సాకంజానాగ్ం సప్తథమాహురేకజమ్ । షడుద్యమా ఋష
యోదేవజా ఇతి । తేషామిష్టాని విహితాని ధామశః । స్థాత్రే రేజంతే
వికృతాని రూపశః ॥ కోఽనుమర్త్యా అమితాః ॥ సఖా సఖాయమబ్రవీత్ ।
జహాకో అస్మదీషతే । యస్తిత్యాజ సఖివిదగ్ం సఖాయమ్ । న తస్య
వాచ్యపిభాగోఽస్తి । యదీగ్ం శృణోత్యలకగ్ం శృణోతి ॥ ౮ ॥
నహిప్రవేద సుకృతస్య పన్థామితి । ఋతుర్ ఋతునానుద్యమానః ।
విననాదాభిధావః । షష్టిశ్చత్రిగ్ంశకావల్గాః । శుక్లకృష్ణౌ చ షాష్టికౌ
సారాగవస్త్రై జరదక్షః । వసన్తో వసుభిస్సహ । సంవత్సరస్య సవితుః ।
ప్రైషకృత్ప్రథమస్స్మృతః । అమూనాదయతేత్యన్యాన్ ॥ ౯ ॥ అమూ
గ్ంశ్చ పరిరక్షతః । ఏతా వాచః ప్రయుజ్యన్తే । యత్రైతదుపదృశ్యతే
ఏతదేవ విజానీయాత్ । ప్రమాణం కాలపర్యయే । విశేషణం తు వక్ష్యా
మః । ఋతూనాం తన్నిబోధత । శుక్లవాసా రుద్రగణః । గ్రీష్మేణావర్తతే
సహ । నిజహన్పృథివీగ్ం సర్వామ్ ॥ ౧౦ ॥ జ్యోతిషా ప్రతిఖ్యేన సః ।
విశ్వరూపాణి వాసాగ్ంసి । ఆదిత్యానాం నిబోధత । సంవత్సరీణం కర్మ
ఫలమ్ । వర్షాభిర్దదతాగ్ం సహ । అదుఃఖో దుఃఖచక్షురివ । తద్మా

పీత ఇవదృశ్యతే । శీతేనావ్యథయన్నివ । రురుదత ఇవ దృశ్యతే । హ్లాదయతే జ్వలతశ్చైవ । శామ్యతశ్చాస్య చక్షుషీ । యా వై ప్రజా భ్రగ్ంశ్యన్తే । సంవత్సరాత్తా భ్రగ్ంశ్యన్తే । యాః ప్రతితిష్ఠన్తి । సంవత్సరేతాః ప్రతితిష్ఠన్తి । వర్షాభ్య ఇత్యర్థః ॥ ౧౧॥ శ్రుతోత్యన్యా స్తనర్వామేవషట్చ" 3॥

అక్షిదుఃఖోత్థితస్యైవ । విప్రసన్నే కనీనికే । ఆఙ్క్తేచాద్గణం నాస్తి । ఋభూణాం తన్నిబోధత । కనకాభాని వాసాగ్ంసి । అహతాని నిబోధత । అన్నమశ్నీత మృజ్మీత । అహం వో జీవనప్రదః । ఏతా వాచః ప్రయుజ్యన్తే । శరద్యత్రోపదృశ్యతే ॥ ౧౨॥ అభిధూన్వన్తోఽభిఘ్నన్త ఇవ । వాతవన్తో మరుద్గణాః । అముతో జేతుమిషుముఖమివ । సన్నద్ధాస్సహ దదృశే హ । అపధ్వస్తైర్వస్తివర్ణైరివ । విశిఖాసః కపర్దినః । అక్రుద్ధస్య యోత్స్యమానస్య । క్రుద్ధస్యేవ లోహినీ । హేమతశ్చక్షుషీ విద్యాత్ । అక్ష్ణయోః క్షిపణోరివ ॥ ౧౩ ॥ దుర్భిక్షం దేవ లోకేషు । మనూనాముదకం గృహే । ఏతా వాచః ప్రవదన్తీః । వైద్యుతో యాన్తి శైశిరీః । తా అగ్నిః పవమానా అన్వైక్షత । ఇహ జీవికామపరిపశ్యన్ । తస్యైషా భవతి । ఇహేహ వస్స్వతపసః । మరుతస్సూర్యత్వచః । శర్మ సప్రథా ఆవృణే ॥ ౧౪॥ దృశ్యత ఇవావృణే ॥ ౪॥

అతితామ్రాణి వాసాగ్ంసి । అష్టివజ్రిశతఘ్ని చ । విశ్వే దేవా విప్రహరన్తి । అగ్నిజిహ్వా అసశ్చత । నైవ దేవో న మర్త్యః । న రాజా వరుణో విభుః । నాగ్నిర్నేన్ద్రో న పవమానః । మాతృక్క చ్ఛన విద్య

తే। దివ్యస్య శ్వా కాణ్డోనురాత్రిః। పృథివ్యామనురాత్రిరితా॥౧౫॥తస్యే
న్ద్రో వమ్రిరూపేణ। ధనుర్జ్యామచ్ఛినత్స్వయమ్। తదిన్ద్రధనురిత్యజ్యమ్।
అభ్రవర్ణేషు చక్షతే। ఏతదేవ శంయోర్బార్హస్పత్యస్య। ఏతద్రుద్ర
స్య ధనుః। రుద్రస్య త్వేవ ధనురార్త్నిః। శిర ఉత్పిపేష। స ప్రవర్గ్యోఽ
భవత్। తస్మాద్యస్సప్రవర్గ్యేణ యజ్ఞేన యజతే। రుద్రస్య స శిరః
ప్రతిదధాతి। నైనగ్ంరుద్ర ఆరుకో భవతి। య ఏవం వేద॥౧౬॥
శ్రితా యజతే త్రీణి చ॥ ౫ ॥

అత్యూర్ధ్వాక్షోఽతిరశ్చాత్। శిశిరః ప్రదృశ్యతే। నైవ రూపం
న వాసాంసి। న చక్షుః ప్రతిదృశ్యతే। అన్యోన్యం తు న హిగ్ంస్రం
తః। సతస్తద్దేవలక్షణమ్। లోహితోఽక్ష్ణి శారశీర్ష్ణిః। సూర్యస్య
స్యోదయనం ప్రతి। త్వం కరోషి న్యఞ్జలికామ్। త్వంకరోషి నిజాను
కామ్॥౧౭॥ నిజానుకా మే న్యఞ్జలికా। అమీ వాచముపాసతామి
తి। తస్మై సర్వ ఋతవో నమన్తే। మర్యాదాకరత్వాత్ప్రపురోధామ్।
బ్రాహ్మణ ఆప్నోతి। య ఏవం వేద। స ఖలు సంవత్సర ఏతైస్సేనానీ
భిస్సహ। ఇన్ద్రాయ సర్వాన్కామానభివహతి। స ద్రప్సః। తస్యై
షా భవతి॥ ౧౮ ॥ అప ద్రప్సో అంశుమతీమతిష్ఠత్। ఇయానః
కృష్ణో దశభిస్సహస్రైః। ఆవత్తమిన్ద్రశ్శచ్యా ధమన్తమ్। ఉపస్నుహి తం
నృమణామథద్రామితి। ఏతయైవేన్ద్రస్సలావృక్యా సహ। అసురాన్పరి
వృశ్చతి। పృథివ్యంశుమతీ। తామన్వవస్థితస్సంవత్సరో దివం చ।
నైవం విదుషాఽఽచార్యాన్తేవాసినౌ। అన్యోన్యస్మై ద్రుహ్యాతామ్।

ణో ద్రుహ్యాతి। భవిష్యతే స్వర్గాల్లోకాత్। ఇత్యృతుమణ్డలాని।
సూర్యమణ్డలాన్యాఖ్యాయికాః। అత ఊర్ధ్వగ్ం సనిర్వచనాః॥ ౧౯॥

నిజానుక్తాం భవతి ద్రుహ్యేతాం పశ్చా చ ॥ ౬ ॥

ఆరోగో భ్రాజః పటరః పతఙ్గః। స్వర్ణరో జ్యోతిషీమాన్ విభా
సః। తే అస్మై సర్వే దివమాతపన్తి। ఊర్జం దుహానా అనపస్ఫురన్త ఇతి।
కశ్యపోఽష్టమః। స మహామేరుం న జహాతి। తస్యైషా భవతి। య
త్తే శిల్పం కశ్యప రోచనావత్। ఇన్ద్రియావత్పుష్కలం చిత్రభాను।
యస్మిన్త్సూర్యా అర్పితాస్సప్త సాకమ్॥ ౧౦॥ తస్మిన్రాజానమధి విశ్ర
యేమమితి। తే అస్మై సర్వే కశ్యపాజ్జ్యోతిర్లభన్తే। తాన్థ్సోమః కశ్యపా
దధి నిర్ధమతి। భ్రస్తాకర్మకృదివైవమ్। ప్రాణో జీవానీన్ద్రియజీవాని।
సప్త శీర్షణ్యాః ప్రాణాః। సూర్యా ఇత్యాచార్యాః। అపశ్యమహమే
తాన్థ్సప్త సూర్యానితి। పఞ్చకర్ణో వాత్స్యాయనః। సప్తకర్ణశ్చ ప్లాక్షిః॥
౧౧॥ ఆనుశ్రవిక ఏవ నౌ కశ్యప ఇతి। ఉభౌ వేదయితే। న హి శేకుమివ మ
హామేరుం గన్తుమ్। అపశ్యమహమేతథ్సూర్యమణ్డలం పరివర్తమానమ్।
గార్గ్యః ప్రాణత్రాతః। గచ్ఛన్త మహామేరుమ్। ఏకం చాజహతమ్।
భ్రాజపటరపతఙ్గా నిహనే। తిష్ఠన్నాతపన్తి। తస్మాదిహ తప్త్రితపాః॥ ౧౨॥
అముత్రేతరే। తస్మాదిహాతప్త్రితపాః। తేషామేషా భవతి। సప్త సూర్యా
దివమనుప్రవిష్టాః। తానన్వేతి పథిభిర్దక్షిణావాన్। తే అస్మై సర్వే ఘృత
మాతపన్తి। ఊర్జం దుహానా అనపస్ఫురన్త ఇతి। సప్తర్త్విజస్సూర్యా ఇ
త్యాచార్యాః। తేషామేషా భవతి। సప్త దిశో నానాసూర్యాః॥ ౧౩॥

సప్త హోతార ఋత్విజః। దేవా ఆదిత్యా యే సప్త। తేభిస్సోమాభీ రక్షణ ఇతి। తదప్యామ్నాయః। దిగ్భ్రాజ ఋతూన్కరోతి। ఏతయైవావృతా సహస్రసూర్యతాయా ఇతి వైశమ్పాయనః। తస్యైషా భవతి। యద్ద్యావ ఇన్ద్ర తే శతꣳ శతం భూమీః। ఉత స్యుః। న త్వా వజ్రిన్త్సహస్రꣳ సూర్యాః ॥౪౮॥ అను న జాతమష్ట రోదసీ ఇతి। నానాలిఙ్గత్వాదృతూనాం నానాసూర్యత్వమ్। అష్టౌ తు వ్యవసితా ఇతి। సూర్యమణ్డలాన్యష్టాత ఊర్ధ్వమ్। తేషామేషా భవతి। చిత్రం దేవానాముదగాదనీకమ్। చక్షుర్మిత్రస్య వరుణస్యాగ్నేః। ఆప్రా ద్యావాపృథివీ అన్తరిక్షమ్। సూర్య ఆత్మా జగతస్తస్థుషశ్చేతి ॥౪౯॥

సాకంజానాꣳ సప్తర్షిసహ నానాసూర్యాస్సూర్యా నవ చ ॥౭॥

క్వేదమభ్రన్నివిశతే। క్వాయꣳ సంవత్సరో మిథః। క్వాహః క్వేయం దేవ రాత్రీ। క్వ మాసా ఋతవశ్శ్రితాః। అర్ధమాసా ముహూర్తాః। నిమేషాస్త్రుటిభిస్సహ। క్వేమా ఆపో నివిశన్తే। యదీతో యాన్తి సంప్రతి। కాలా అప్సు నివిశన్తే। ఆపస్సూర్యే సమాహితాః ॥౫౬॥ అభ్రాణ్యపః ప్రపద్యన్తే। విద్యుత్సూర్యే సమాహితా। అనవర్ణే ఇమే భూమీ। ఇయం చాసౌ చ రోదసీ। కిꣳస్విదత్రాన్తరా భూతమ్। యేనేమే విధృతే ఉభే। విష్ణునా విధృతే భూమీ। ఇతి వత్సస్య వేదనా। ఇరావతీ ధేనుమతీ హి భూతమ్। సూయవసినీ మనుషే దశస్యే ॥౫౭॥ వ్యష్టభ్నాద్రోదసీ విష్ణవేతే। దాధర్థ పృథివీమభితో మయూఖైః। కిం తద్విష్ణోర్బలమాహుః। కా దీప్తిః కిం పరాయణమ్। ఏకో యద్ధారయద్దేవః।

తేజతి రోక్షసీతథే। వాతాద్విష్ణోర్బలమాహుః। అక్షరాద్ధి పితుచ్యతే। త్రిపదాద్ధారయద్దేవః। యద్విష్ణోరేకముత్తమం॥ ౨౮॥ అగ్నయో వాయవశ్చైవ। ఏతదస్య పరాయణమ్। పృచ్ఛామి త్వా పరం మృత్యుమ్। అవమం మధ్యమం చతుమ్। లోకం చ పుణ్యపాపానామ్। ఏతత్పృచ్ఛామి సంప్రతి। అముమాహుః పరం మృత్యుమ్। పవమానం తు మధ్యమమ్। అగ్నిరేవావమో మృత్యుః। చన్ద్రమాశ్చతురుచ్యతే॥ ౨౯॥ అనాభోగాః పరం మృత్యుమ్। పాపాస్సంయన్తి సర్వదా। ఆభోగాస్త్వేవ సంయన్తి। యత్ర పుణ్యకృతో జనాః। తతో మధ్యమమాయన్తి। చతుమగ్నిం చ సంప్రతి। పృచ్ఛామి త్వా పాపకృతః। యత్ర యాతయతే యమః। త్వం నస్తద్బ్రహ్మన్ప్రబ్రూహి। యది వేత్థాసతో గృహాన్॥ ౩౦॥ కశ్యపాదుదితాస్సూర్యాః। పాపాన్నిర్ఘ్నన్తి సర్వదా। రోదస్యోరన్తర్దేశేషు। తత్ర న్యస్యన్తే వాసవైః। తేఽశరీరాః ప్రపద్యన్తే। యథాఽపుణ్యస్య కర్మణః। అపాణ్యపాదకేశాసః। తత్ర తేఽయోనిజా జనాః। మృత్వా పునర్మృత్యుమాపద్యన్తే। అద్యమానాస్స్వకర్మభిః॥ ౩౧॥ ఆశాతికాః క్రిమయ ఇవ। తతః పూయన్తే వాసవైః। అపైతం మృత్యుం జయతి। య ఏవం వేద। స ఖల్వైవంవిద్బ్రాహ్మణః। దీర్ఘశ్రుత్తమో భవతి। కశ్యపస్యాతిథిస్సిద్ధగమనస్సిద్ధాగమనః। తస్యైషా భవతి। ఆ యస్మిన్సప్త వాసవాః। రోహన్తి పూర్వ్యా రుహః॥ ౩౨॥ ఋషిర్హ దీర్ఘశ్రుత్తమః। ఇన్ద్రస్య ఘర్మో అతిథిరితి। కశ్యపః పశ్యకో భవతి। యత్సర్వం పరిపశ్యతీతి సౌక్ష్మ్యాత్। అథాగ్నేరష్టపురుషస్య

తస్మై ఏషా భవతి। అగ్నే నయ సుపథా రాయే అస్మాన్ విశ్వాని దేవ వయునాని విద్వాన్। యుయోధ్యస్మజ్జుహురాణమేనః। భూయిష్ఠాం తే నమ ఉక్తిం విధేమేతి॥ ౩౩॥ సమాహితాదస్యైత ఉత్తమ ఉచ్యతే గృహాస్థావ్య ఇత్యాభిః పూర్వాన్యరూపాణి॥ ౮॥

అగ్నిశ్చ జాతవేదాశ్చ। సహోజా అజిరాప్రభుః। వైశ్వానరో నర్యాపాశ్చ। పఙ్క్తిరాధాశ్చ సప్తమః। విసర్పేవాష్టమోఽగ్నీనామ్। ఏతేఽష్టౌ వసవః క్షితా ఇతి। యథర్త్వేవాగ్నే రర్చిర్వర్ణవిశేషాః। నీలార్చిశ్చ పీతకార్చిశ్చేతి అథ వాయోరేకాదశ పురుషస్యైకాదశ స్త్రీకస్య। ప్రభ్రాజమానా వ్యవదాతాః॥ ౩౪॥ యాశ్చ వాసుకివైద్యుతాః। రజతాః పరుషాః శ్యామాః। కపిలా అతిలోహితాః। ఊర్ధ్వా అవపతన్తాశ్చ। వైద్యుత ఇత్యేకాదశ। నైనం వైద్యుతో హినస్తి య ఏవం వేద స హోవాచ వ్యాసః పారాశర్యః। విద్యుద్వధమేవాహం మృత్యుమైచ్ఛమితి। న త్వకామగ్ంహన్తి॥ ౩౫॥ య ఏవం వేద। అథ గన్ధర్వగణాః। స్వానభ్రాట్। అఙ్ఘారిర్బమ్భారిః। హస్తస్సుహస్తః। కృశానుర్విశ్వావసుః। మూర్ధన్వాన్సూర్యవర్చాః। కృతిరిత్యేకాదశ గన్ధర్వగణాః। దేవాశ్చ మహాదేవాః। రశ్మయశ్చ దేవా గరగిరః॥ ౩౬॥ నైనం గరో హినస్తి। య ఏవం వేద గౌరీ మిమాయ సలిలాని తక్షతి। ఏకపదీ ద్విపదీ సా చతుష్పదీ। అష్టాపదీ నవపదీ బభూవుషీ। సహస్రాక్షరా పరమే వ్యోమన్నితి। వాచో విశేషణమ్। అథ నిగద వ్యాఖ్యాతాః। తానను క్రమిష్యామః। వరాహవ స్స్వతపసః॥ ౩౭॥ *విద్యున్మహసో

సూరవయః॥ శ్యావరథో గృహమేధాశ్చైత్యే తే। క్రౌంచే మారోమివిద్విషః॥ పర్జన్యాస్సప్త పృథివీమభివర్షన్తి। వృష్టిభిరితి। ఏతయైవ విభక్తివిపరీతాః సప్తభిర్వాతైరుదీరితాః। అమూన్లోకానభివర్షన్తి। తేషామేషా భవతి సమానమేతదుదకమ్॥ ౩౮॥ ఉచ్చైత్యవచాహభిః। భూమిం పర్జన్యా జిన్వన్తి। దివం జిన్వన్త్యగ్నయ ఇతి। యదక్షరం భూతకృతమ్। విశ్వేదేవా ఉపాసతే। మహర్షిమస్య గోప్తారమ్। జమదగ్నిమకుర్వత। జమదగ్నిరాప్యాయతే। ఛన్దోభిశ్చతురుత్తరైః। రాజ్ఞస్సోమస్య తృప్తాసః॥ ౩౯॥ బ్రహ్మణా వీర్యావతా। శివా నః ప్రదిశో దిశః। తచ్ఛంయోరావృణీమహే। గాతుం యజ్ఞాయ। గాతుం యజ్ఞపతయే। దైవీస్స్వస్తిరస్తు నః। స్వస్తిర్మానుషేభ్యః। ఊర్ధ్వం జిగాతు భేషజమ్। శం నో అస్తు ద్విపదే। శం చతుష్పదే। సోమపా 3 అసోమపా 3 ఇతి నిగదవ్యాఖ్యాతాః॥ ౪౦॥ వ్యవద్ధాతా హన్తిగన్తిగిర స్తపన ఉదకం తృప్తాసశ్చతుష్పద ఏకం చ॥ ౯॥

సహస్రవృదియం భూమిః। పరం వ్యోమ సహస్రవృత్। అశ్వినా భుజ్యూ నాసత్యా। విశ్వస్య జగతస్పతీ। జాయా భూమిః పతిర్వ్యోమ। మిథునం తా అతుర్యథుః॥ పుత్రో బృహస్పతీ రుద్రః। సరమా ఇతి స్త్రీపుమమ్। శుక్రం వామన్యద్యజతం వామన్యత్। విషురూపే అహనీ ద్యౌరివ స్థః॥ ౪౧॥ విశ్వా హి మాయా అవథః స్వధావన్తౌ। భద్రా వాం పూషణావిహ రాతిరస్తు। వానాత్యా చిత్రౌ జగ*తో నిధానౌ। ద్యావాభూమీ చరథః సం సఖాయౌ। తావశ్వినా రాసభాశ్వా హవం మే। శుభస్పతీ ఆగతం।

---

*'విద్యున్మయసో' ఇతి పాఠాన్తరమ్,

స్తూత్యా హరాసహ। తస్యాహో హాధుర్జ్యైష్ఠ్యయశ్వో నోదద్రమాఘోః। ద్వయింసకశ్చిన్న
స్మృతా॰ అవాహాః। తమాహాహుస్త్వాభిరాత్మన్వతిభిః। అన్తరిక్షప్రు
ద్భిరపోదకాభిః॥ ౨౧॥ త్రిస్నుత్పస్త్రిరహా త్రివ్రజద్భిః। నానత్యాధుర్జ్యే
మహాహాథునపత్రైః। సముద్రస్య ధన్వన్నాద్రస్య పారే। త్రిభీరథైశ్శత
పద్భిష్షడశ్వైః। సవితారం వితన్వన్తమ్। అనుబధ్నాతి శాంబరః। ఆపపూ
రుష్పరన్నైవ। సవితాఽపరోఽభవత్। త్యఙ్గం సూత్రం విదిత్వైవ।
బహుసోమగిరం వశీ॥ ౨౩॥ అన్వేతి తుగ్రో వక్రియాన్తమ్। ఆయసూ
యాన్త్సోమతృప్సుషు। స సఙ్గ్రామస్తమోద్యోఽత్యోతః। వాచో గాః।
పిపాతి తత్। స తద్గోభిస్స్తవాఽత్యేత్యన్యాన్। రుజసాఽనపి వ్రతాం ప్రచరౌ।
అన్యోఽపి ధవృత్యాఽస్తః। సనమేతౌ నాసత్యౌ అశ్వినా। తేప్రతే దూర్గరుడ్విహ్యోః
అహారంహాగర్భ్యాదధాధో॥ ౨౨॥ తయోర్వాతౌ వత్సావహోరాత్రే।
పృథివ్యా అహః। దివో రాత్రిః। తా అవిసృష్టౌ। దమ్పతీ ఇవ భవతః॥
తయోర్వాతౌ వత్సౌ। అగ్నిశ్చాదిత్యశ్చ। రాత్రేర్వత్సః। శ్వేత ఆదిత్యః।
అహ్నోఽగ్నిః॥ ౨౪॥ తామ్రో అరుణః। తా అవిసృష్టౌ। దమ్పతీ ఇవ
భవతః। తయోర్వాతౌ వత్సౌ। వృత్రశ్చ వైద్యుతశ్చ। అగ్నేర్వృత్రః।
వైద్యుత ఆదిత్యస్య। తా అవిసృష్టౌ। దమ్పతీ ఇవ భవతః। తయోర్వాతౌ
వత్సౌ॥ ౨౫॥ ఉష్మా చ నీహారశ్చ। వృత్రస్యోష్మా। వైద్యుతస్య నీహారః॥
తౌ తావేవ ప్రతిపద్యేతే। సేయగ్ం రాత్రీ గర్భిణీ పుత్రేణ సంవసతి। తస్యా
వా ఏతదుల్బణమ్। యద్రాత్రౌ రశ్మయః। యథా గోర్గర్భిణ్యా ఉల్బణమ్। ఏ
వమేతస్యా ఉల్బణమ్। ప్రజయిష్ణుః ప్రజయా చ పశుభిశ్చ భవతి। య ఏవం

వైవ। ఏతముద్యన్తమపియన్తఞ్చేతి। ఆదిత్యః పుణ్యస్య వత్సః। అథ పవి
త్రాఙ్గిరసః॥ ౮౭॥ స్థో ఉపోదకాభిర్వ్యశీదథా ధేనుగ్ని సయోనైతౌనాశ్నాథ
ఋతేచత్వారిచ॥ ౧౦॥

పవిత్రవన్తః పరివాజమాసతే। పితైషాం ప్రత్నో అభిరక్షతి వ్రతమ్।
మహస్సముద్రం వరుణస్తిరోదధే। ధీరా ఇచ్ఛేకుర్ధరుణేష్వారభమ్। పవి
త్రం తే వితతం బ్రహ్మణస్పతే। ప్రభుర్గాత్రాణి పర్యేషి విశ్వతః। అతప్తత
నూర్న తదామో అశ్నుతే। శృతాస ఇద్వహన్తస్తత్సమాశత। బ్రహ్మా దే
వానామ్। అసతస్సద్యే తతక్షుః॥ ౮౮॥ ఋషయస్సప్త అత్రిశ్చ యత్। సర్వే
ఽత్రయో అగస్త్యశ్చ। నక్షత్రైశ్శఙ్కృతోఽవసన్। అథ సవితుశ్శ్యా
వాశ్వస్యావర్తికామస్య। అమీయ ఋక్షా నిహితాస ఉచ్చా। నక్తన్దదృ
శ్రే కుహచిద్దివేయుః। అదబ్ధాని వరుణస్య వ్రతాని। విచాకశచ్చన్ద్రమా న
క్షత్రమేతి। తత్సవితుర్వరేణ్యమ్। భర్గో దేవస్య ధీమహి॥ ౮౯॥ ధియో
యో నః ప్రచోదయాత్। తత్సవితుర్వృణీమహే। వయం దేవస్య భోజనమ్
శ్రేష్ఠగ్ం సర్వధాతమమ్। తురం భగస్య ధీమహి। అపా గూహత సవి
తా తృభీన్। సర్వాన్దివో అన్ధసః। నక్తం తాన్యభవన్దృశే। అస్థ్యస్థ్నా*
సమ్భవిష్యామః। నామ నామైవ నామ మే॥ ౯౦॥ నపుగ్ంసకం పుమాగ్ం
స్త్ర్యస్మి। స్థావరోఽస్మ్యథ జఙ్గమః। యజేఽయక్షియష్టాహే చ। మయా
భూతాన్యయక్షత। పశవో మమ భూతాని। అనూబన్ధ్యోఽస్మ్యహం విభుః
స్త్రియస్సతీః। తా ఉ మే పుగ్ంస ఆహుః। పశ్యదక్షణ్వాన్న విచేతదన్ధః।
కవిర్యః పుత్రస్స ఇమా చికేత॥ ౯౧॥ యస్తా విజానాత్స పితుః పితాఽసత్

అన్ధో మణిమవిన్దత్ । తమనఙ్గులిరావయత్ । అగ్రీవః ప్రత్యముఞ్చత్ । తమజిహ్వా అసశ్చత । ఊర్ధ్వమూలమవాక్ఛాఖమ్ । వృక్షం యో వేద సంప్రతి । న స జాతు జనః శ్రద్దధ్యాత్ । మృత్యుర్మా మారయాదితి ॥ హసితగ్ం రుదితం గీతమ్ ॥ ౧.౨ ॥ వీణాపణవలాసితమ్ । మృతం జీవం చ యత్కిఞ్చిత్ । అఙ్గాని స్నేవ పశ్యతి । అతృష్యగ్ం స్తృష్యధ్యాయత్ । అస్మాజ్జాతా మే మిథూ చరన్ । పుత్రో నిర్ఋత్యా వైదేహః । అచేతా యశ్చ చేతనః ॥ * స తం మణిమవిన్దత్ । సోఽనఙ్గులిరావయత్ । సోఽగ్రీవః ప్రత్యముఞ్చత్ ౧౩ ॥ సోఽజిహ్వో అసశ్చత । నైతమృషిం విదిత్వా నగరం ప్రవిశేత్ । యది ప్రవిశేత్ । మిథౌ చరిత్వా ప్రవిశేత్ । తత్సమ్భవస్య వ్రతమ్ । ఆతమగ్నే రథం తిష్ఠ । ఏకాశ్వమేకయోజనమ్ । ఏకచక్రమేకధురమ్ । వాతధ్రాజిగతిం విభో । న రిష్యతి న వ్యథతే ॥ ౧౩ ॥ నాస్యాక్షో యాతు సజ్జతి । యచ్ఛ్వేతాన్రోహితాగ్ంశ్చాగ్నేః । రథే యుక్త్వాఽధితిష్ఠతి । ఏకయా చ దశభిశ్చ స్వభూతే । ద్వాభ్యామిష్టయే విగ్ంశతా చ । తిసృభిశ్చ వహసే త్రిగ్ంశతా చ ॥ నియుద్భిర్వాయవిహ తా విముఞ్చ ॥ ౧౧ ॥ తత ఋద్ధిమహీ నామ మే చికేత గీతం ప్రత్యముఞ్చద్వ్యథతే స్తచ ॥ ౧౧ ॥

ఆదనుష్వ ప్రతనుష్వ । ఉద్ధమాధమ సంధమ । ఆదిత్యే చన్ద్రవర్ణానామ్ । గర్భమాధేహి యః పుమాన్ । ఇతస్సిక్తగ్ం సూర్యగతమ్ । చన్ద్రమసే రసం కృధి । వారాదం జనయాగ్రేఽగ్నిమ్ । యవ

* అస్థన్వా, ఇతి పాఠాన్తరమ్.
* అరణ్యకశితూవిగోధేఽపి సతెమిత్యనుదాత్తపాఠః శిష్టై రాదృతః.

రోరుద్రాశ్చ్యతే। అష్టంఖ్యాతాస్సహస్రాణిస్మర్యతేనప్రదృశ్యతే॥ ౫౭॥ ఏవమేతంనిబోధత। ఆమన్ద్రైరింద్రహరిభిః। యాహిమయూరరోమభిః। మాత్వా కే*చిన్ని యేమురిన్న పాశినః। దధన్వేవతా ఽఇహి। మామన్ద్రై రింద్రహరిభిః। యామిమయూరరోమభిః। మామా కేచిన్ని యే* మురిన్న పాశినః। విధన్వేవతా ఽ ఇమి। అణుభిశ్చమహద్భిశ్చ॥౫౮॥ నిఘృష్వైరసమాయుతైః। కాలైర్ హరిత్వమాపన్నై ః। ఇన్ద్రాయాహి సహస్రయుక్। అగ్నిర్విభ్రాష్టివసనః। వాయుశ్వేతసికద్రుకః। సంవత్సరోవిషూవర్ణైః॥ నిత్యాస్తేఽనుచరా స్తవ। సుబ్రహ్మణ్యోగ్ం సుబ్రహ్మణ్యోగ్ం సుబ్రహ్మణ్యోమ్। ఇన్ద్రాగచ్ఛహరిబాగచ్ఛ మేధాతిథేః। మేషవృషణ్వస్య మేనే॥ ౫౯॥ గౌరావస్కన్దిన్నహల్యాయైజార। కౌశికబ్రాహ్మణ గౌతమబ్రువాణ। అరుణాశ్వాఇహాగతాః। వసవః పృథివిక్షితః। అష్టౌదిగ్వాససోఽగ్నయః। అగ్నిశ్చజాతవేదాశ్చేత్యేతే। తామ్రాశ్వాస్తామ్రరథాః। తామ్రవర్ణాస్తథాఽసితాః। దణ్డహస్తాఃఖాదద్గతః। ఇతోరుద్రాఃపరాంగతాః॥౬౦॥ ఉక్తగ్ంస్థానం ప్రమాణంచ పురఇత। బృహస్పతిశ్చ సవితాచ। విశ్వరూపైరిహాగతామ్। రథేనోదకవర్త్మనా। అప్సుషాఇతితద్ద్వయోః। ఉక్తోవేషోవాసాగ్ంసిచ। కాలావయవానామితః ప్రతీజ్యా। వాసాత్యాఇత్యశ్వినోః। కోఽన్తరిక్షేశబ్దంకరోతీతి। వాసిష్ఠోరౌహిణోమీమాగ్ంసాంచక్రే। తస్యైషాభవతి। వాశ్రేవవిద్యుదితి। బ్రహ్మణఉదరణమసి। బ్రహ్మణ ఉదీరణమసి।

* కౌంచిన్నౌయేము, ఇతిపాఠాన్తరమ్.

బ్రహ్మాణ ఆస్తరణమసి । బ్రహ్మాణఉపస్తరణమసి॥౬౦॥

దృశ్యైతేచ మెనేపర్గాంగతాశ్చ శ్రీమట్టు॥౧౨॥

(అపక్రామతగర్భిణ్యాః) అష్టయోనీమష్టపుత్రామ్।అష్టపత్నీమిమాంమహీమ్। అహంవేదనమేమృత్యుః। నచామృత్యురఘాఽహారత్। అష్టయోన్యష్టపుత్త్రిమ్। అష్టపద్రిదమన్తరిక్షమ్।అహంవేదన మేమృత్యుః। నచామృత్యురఘాఽఽహారత్ । అష్టయోనీ మష్ట పుత్రామ్ । అష్టపత్నమమూందివమ్॥ ౬౧॥ అహంవేదన మేమృత్యుః। నచామృత్యురఘాఽఽహారత్। సుత్రామాణంమహీమూషు। అదితిర్ద్యౌరదితిరన్తరిక్షమ్। అదితిర్మాతాసపితాసపుత్త్రః। విశ్వేదేవాఅదితిఃపఞ్చజనాః।అదితిర్జాతమదితిర్జనిత్వమ్।అష్టౌపుత్త్రాసోఅదితేః। యేజాతాస్తన్వస్పరి। దేవాఁ౨ ఉపప్రైత్సప్తభిః॥౬౨॥ పరామార్తాణ్డమాస్యత్। సప్తభిః పుత్త్రైరదితిః। ఉపప్రైత్పూర్వ్యంయుగమ్। ప్రజాయై మృత్యవేతత్। పరామార్తాణ్డమాభరదితి। తానను క్రమిష్యామః। మిత్రశ్చవరుణశ్చ। ధాతాచార్యమాచ। అగ్ంశశ్చభగశ్చ। ఇన్ద్రశ్చవివస్వాగ్ంశ్చేత్యేతే।హిరణ్యగర్భోహగ్ంసశ్శుచిషత్। బ్రహ్మజజ్ఞానం తదిత్పదమితి । గర్భఃప్రాజాపత్యః । అథపురుషస్స పురుషః ॥ ౬౩ ॥

అమూందివగ్ం సప్తభిరేతే చత్వారిచ॥౧౩॥

(యథాస్థానంగర్భిణ్యః) తూఽపాతపన్న దేతి।నసర్వేషాం

! 'ప్రతీచ్యా' ఇతిపాఠాన్తరమ్.

భూతానాం ప్రాణానాదాయోదేతి। మా మే ప్రజాయా మా పశూనామ్
మా మమ ప్రాణానాదాయోదగాః। అసౌ యోఽస్తమేతి। స సర్వే
షాం భూతానాం ప్రాణానాదాయాస్తమేతి। మా మే ప్రజాయా మా
పశూనామ్। మా మమ ప్రాణానాదాయాస్తంగాః। అసౌ య ఆపూర్యతి
స సర్వేషాం భూతానాం ప్రాణైరాపూర్యతి॥ ౬౮॥ మా మే ప్రజాయా
మా పశూనామ్। మా మమ ప్రాణైరాపూరిష్ఠాః। అసౌ యోఽపక్షీ
యతి। స సర్వేషాం భూతానాం ప్రాణైరపక్షీయతి। మా మే ప్రజాయా
మా పశూనామ్। మా మమ ప్రాణైరపక్షేష్ఠాః। అమూని నక్షత్రాణి।
సర్వేషాం భూతానాం ప్రాణైరపప్రసర్పన్తి చోత్సర్పన్తి చ। మా మే ప్రజా
యా మా పశూనామ్। మా మమ ప్రాణైరపప్రసృపత మోత్సృపత॥
౬౯॥ ఇమే మాసాశ్చార్ధమాసాశ్చ। సర్వేషాం భూతానాం ప్రాణైరపప్రస
ర్పన్తి చోత్సర్పన్తి చ। మా మే ప్రజాయా మా పశూనామ్। మా మమ
ప్రాణైరపప్రసృపత మోత్సృపత। ఇమ ఋతవః। సర్వేషాం భూతానాం
ప్రాణైరపప్రసర్పన్తి చోత్సర్పన్తి చ। మా మే ప్రజాయా మా పశూనా
మ్। మా మమ ప్రాణైరపప్రసృపత మోత్సృపత। అయగ్ం సంవత్సరః।
సర్వేషాం భూతానాం ప్రాణైరపప్రసర్పతి చోత్సర్పతి చ॥ ౭౦॥ మా మే
ప్రజాయా మా పశూనామ్। మా మమ ప్రాణైరపప్రసృప మోత్సృప।
ఇదమహః। సర్వేషాం భూతానాం ప్రాణైరపప్రసర్పతి చోత్సర్ప
మే ప్రజాయా మా పశూనామ్। మా మమ ప్రాణైరపప్రస
ఇయగ్ం రాత్రిః। సర్వేషాం భూతానాం ప్రాణైరపప్రస

రిచ । మామేప్రజాయా మాపశూనామ్ । మామమప్రాణైరప
సృపమోత్సృప । ఓం భూర్భువస్సువః । ఏతద్వో మిథునం మానోమి
థునగ్ంరీఢ్వం ॥౬౭॥ ప్రాణైరా పూర్యతిమోత్సృపతత్ర చోత్సర్పతి
ష్ఠమోత్సృపద్వేచ ॥౧౮॥

రూఽస్రా షోడశాయూని ద్వాదశాయం చతుర్దశ ॥

ఉదేత్యస్తమేత్యాపూర్యత్యపక్షీయత్యమూనినక్షత్రాణ్యేమా
సా ఇమాబ్భుతవో అయుగ్ం సంవత్సర ఇదమహరియుగ్ం రాత్రిర్దశ ॥

అథాదిత్యస్యాష్టపురుషస్య । వసూనామాదిత్యానాగ్ంస్థానే
స్వతేజసాభాని । రుద్రాణా మాదిత్యానాగ్ంస్థానేస్వతేజసాభాని। ఆ
దిత్యానామాదిత్యానాగ్ంస్థానేస్వతేజసాభాని। సతాగ్ం సత్యానామ్
ఆదిత్యానాగ్ంస్థానే స్వతేజసాభాని । అభిధూన్వతామభిఘ్నతామ్।
వాతవతాం మరుతామ్। ఆదిత్యానాగ్ం స్థానేస్వతేజసాభాని। ఋభూ
ణామాదిత్యానాగ్ం స్థానే స్వతేజసాభాని । విశ్వేషాం దేవానామ్।
ఆదిత్యానాగ్ంస్థానేస్వతేజసాభాని । సంవత్సరస్యసవితుః। ఆదిత్యస్య
స్థానే స్వతేజసాభాని । ఓం భూర్భువస్సువః । రశ్మయోవోమిథునం
మానోమిథునగ్ం రీఢ్వమ్॥ ౬౯॥

ఋభూణామాదిత్యానాగ్ం స్థానేస్వతేజసాభానిషట్చ॥ ౧౯॥

ఆరోగస్యస్థానే స్వతేజసాభాని।భ్రాజస్యస్థానేస్వతేజసాభాని।
పటరస్యస్థానే స్వతేజసాభాని। పతఙ్గస్యస్థానే స్వతేజసాభాని। స్వర్ణ
రస్యస్థానే స్వతేజసా భాని। జ్యోతిషీమతస్యస్థానే స్వతేజసాభాని।

విభాసస్య స్థానే స్వతేజసా భాని। కశ్యపస్య స్థానే స్వతేజసా భాని। ఓం భూర్భువస్సువః। ఆపోవో మిథునం మానో మిథునగ్ం రీఢ్యాః॥ ౬౭॥ అలోగస్య దశ॥

అథవా రోరేకాదశ పురుషస్యైకాదశ స్త్రీకస్య। ప్రభ్రాజమానానాగ్ం రుద్రాణాగ్ం స్థానే స్వతేజసా భాని। వ్యవదాతానాగ్ం రుద్రాణాగ్* స్థానే స్వతేజసా భాని। వాసుకివైద్యుతానాగ్ం రుద్రాణాగ్ం స్థానే స్వతేజసా భాని। రజతానాగ్ం రుద్రాణాగ్ం స్థానే స్వతేజసా భాని। పరుషాణాగ్ం రుద్రాణాగ్ం స్థానే స్వతేజసా భాని। శ్యామానాగ్ం రుద్రాణాగ్ం స్థానే స్వతేజసా భాని। కపిలానాగ్ం రుద్రాణాగ్ం స్థానే స్వతేజసా భాని। అతిలోహితానాగ్ం రుద్రాణాగ్ం స్థానే స్వతేజసా భాని। ఊర్ధ్వానాగ్ం రుద్రాణాగ్ం స్థానే స్వతేజసా భాని ౭౦॥ అవపతన్తానాగ్ం రుద్రాణాగ్ం స్థానే స్వతేజసా భాని। వైద్యుతానాగ్ం రుద్రాణాగ్ం స్థానే స్వతేజసా భాని। ప్రభ్రాజమానీనాగ్ం రుద్రాణీనాగ్ం స్థానే స్వతేజసా భాని। వ్యవదాతీనాగ్ం రుద్రాణీనాగ్ం స్థానే స్వతేజసా భాని। వాసుకివైద్యుతీనాగ్ం రుద్రాణీనాగ్ం స్థానే స్వతేజసా భాని। రజతానాగ్ం రుద్రాణీనాగ్ం స్థానే స్వతేజసా భాని। పరుషాణాగ్ం రుద్రాణీనాగ్ం స్థానే స్వతేజసా భాని। శ్యామానాగ్ం రుద్రాణీనాగ్ం స్థానే స్వతేజసా భాని। కపిలానాగ్ రుద్రాణీనాగ్ం స్థానే స్వతేజసా భాని। అతిలోహితీనాగ్ం రుద్రాణీనాగ్ స్థానే

* రుద్రాణాగ్ స్థానేఇతిపాఠః.

స్వ తేజసా భాని। ఊర్ధ్వానాగ్ం రుద్రాణీనాగ్ం స్థానేస్వ తేజసా భాని।
అవపతన్తీనాగ్ం రుద్రాణీనాగ్ం స్థానేస్వ తేజసా భాని । వైద్యుతీనా
గ్ం రుద్రాణీనాగ్ం స్థానేస్వ తేజసా భాని। ఓం భూర్భువస్స్వః । రూ
పాణి వో మిథునం మా నో మిథునగ్ం రీఢ్వం॥ ౨౧॥

ఊర్ధ్వానాగ్ం రుద్రాణీనాగ్ం స్థానేస్వ తేజసా భాన్యతిలోహి
తీనాగ్ం రుద్రాణీనాగ్ం స్థానేస్వ తేజభాని షట్చ॥౧౨॥

అథాగ్నేరష్టపురుషస్య। అగ్నేః పూర్వ దిశ్యస్య స్థానేస్వ తేజ
సా భాని। జాతవేదస ఉపదిశ్యస్య స్థానేస్వ తేజసా భాని । సహోజసో
దక్షిణ దిశ్యస్య స్థానేస్వ తేజసా భాని। అజిరాప్రభవ ఉపదిశ్యస్య స్థానే
స్వ తేజసా భాని ॥ వైశ్వానరస్య పరదిశ్యస్య స్థానేస్వ తేజసా భాని ।
నర్యాపస ఉపదిశ్యస్య స్థానేస్వ తేజసా భాని। పఙ్క్తిరాధస ఉదగ్దిశ్యస్య
స్థానేస్వ తేజసా భాని। విసర్పిణ ఉపదిశ్యస్య స్థానేస్వ తేజసా భాని। ఓం
భూర్భువస్స్వః। దిశో వో మిథునం మా నో మిథునగ్ం రీఢ్వమ్॥ ౨౨॥

స్వరేకం చ॥౧౭॥ ఏతద్బ్రహ్మయ ఆపో రూపాణి*(దిశః షట్చ)॥

దక్షిణపూర్వస్యాం దిశి విసర్పీ నరకః। తస్మాన్నః పరిపాహి। ద
క్షిణాపరస్యాం దిశ్యవిసర్పీ నరకః। తస్మాన్నః పరిపాహి। ఉత్తరపూర్వ
స్యాం దిశి విషాదీ నరకః। తస్మాన్నః పరిపాహి। ఉత్తరాపరస్యాం దిశ్యవి
షాదీ నరకః। తస్మాన్నః పరిపాహి। ఆయస్మిన్థ్సప్తవాసవా ఇన్ద్రియాణి
శతక్రతవిత్యేతే॥౨౩॥ దక్షిణపూర్వస్యాం నవ॥౧౮॥

* దిశః షట్చ ఇతిపాఠః.

ఇన్ద్రఘోషా వో వసుభిః పురస్తాదుపదధతామ్। మనోజవసో వః
పితృభిర్దక్షిణత ఉపదధతామ్। ప్రచేతా వో రుద్రైః పశ్చాదుపదధతామ్।
విశ్వకర్మా వ ఆదిత్యైరుత్తరత ఉపదధతామ్। త్వష్టా వో రూపైరుపరిష్టా
దుపదధతామ్। సంజ్ఞానం వః పశ్చాదితి। ఆదిత్యస్సర్వోఽగ్నిః పృథివ్యామ్।
వాయురన్తరిక్షే। సూర్యో దివి। చన్ద్రమా దిక్షు। నక్షత్రాణి స్వలోకే।
ఏవా హ్యేవ। ఏవా హ్యగ్నే। ఏవా హి వాయో। ఏవా హీన్ద్ర। ఏవా హి
పూషన్। ఏవా హి దేవాః ॥౨౮॥ దిక్షు సప్త చ ॥౨౦॥

ఆపమాపామపస్సర్వాః। అస్మాదస్మాదితోఽముతః। అగ్నిర్వా
యుశ్చ సూర్యశ్చ। సహ సంచస్కరర్ధియా। వాయ్వశ్వా రశ్మిపతయః।
మరీచ్యాత్మానో అద్రుహః। దేవీర్భువనసూవరీః। పుత్రవత్త్వాయ మే సుత।
మహానామ్నీర్మహామానాః। మహసో మహసస్స్వః ॥౨౯॥ దేవీః పర్జన్య
సూవరీః। పుత్రవత్త్వాయ మే సుత। అపాశ్న్యుష్ణిమపా రక్షః। అపాశ్న్యు
ష్ణిమపారఘమ్। అపాఘ్రామప చావర్తిమ్। అప దేవీరితో హిత। వజ్రం
దేవీరజీతాగ్ంశ్చ। భువనం దేవసూవరీః। ఆదిత్యానదితిం దేవీమ్। యోని
నోర్ధ్వముదీషత ॥౩౦॥ భద్రం కర్ణేభిశ్శృణుయామ దేవాః। భద్రం పశ్యే
మాక్షభిర్యజత్రాః। స్థిరైరఙ్గైస్తుష్టువాగ్ంసస్తనూభిః। వ్యశేమ దే
వహితం యదాయుః। స్వస్తి న ఇన్ద్రో వృద్ధశ్రవాః। స్వస్తి నః పూషా విశ్వ
వేదాః। స్వస్తి నస్తార్క్ష్యో అరిష్టనేమిః। స్వస్తి నో బృహస్పతిర్దధాతు।
కేతవో అరుణాసశ్చ। ఋషయో వాతరశనాః। ప్రతిష్ఠాగ్ం శతధా హి।
సమాహితాసో సహస్రధాయసమ్। శివా నశ్శన్తమా భవన్తు। దివ్యా

ఆప ఓషధయః। సుమృడీకా సరస్వతీ। మా తే వ్యోమ సందృశి॥౭౭॥ స్వ
క్షుదీమత్రవాతరక్ష నాష్టప్రీ॥౨౧॥

యోఽపాం పుష్పం వేద। పుష్పవాన్ ప్రజావాన్ పశుమాన్ భ వ
తి। చన్ద్రమా వా అపాం పుష్పమ్। పుష్పవాన్ ప్రజావాన్ పశుమాన్భ
వతి। య ఏవం వేద। యోఽపామాయతనం వేద। ఆయతనవాన్భ వతి
అగ్నిర్వా అపామాయతనమ్। ఆయతనవాన్భవతి। యోఽగ్నేరాయత
నం వేద ॥౭౮॥ ఆయతనవాన్భవతి। ఆపో వా అగ్నేరాయతనమ్ । ఆ
యతనవాన్భవతి॥ య ఏవం వేద। యోఽపామాయతనం వేద। ఆయ
తనవాన్భవతి। వాయుర్వా అపామాయతనమ్ । ఆయతనవాన్భవతి।
యో వాయోరాయతనం వేద । ఆయతనవాన్భవతి ॥౭౯॥ ఆపో
వై వాయోరాయతనమ్। ఆయతనవాన్భవతి। య ఏవం వేద। యో
ఽపామాయతనం వేద। ఆయతనవాన్భవతి । అసౌ వై తప న్నపా
మాయతనమ్। ఆయతనవాన్భవతి। యోఽముష్య తపత ఆయతనం వేద।
ఆయతనవాన్భవతి। ఆపో వా అముష్య తపత ఆయతనమ్॥ ౮౦॥ ఆయ
తనవాన్భవతి। య ఏవం వేద । యోఽపామాయతనం వేద। ఆయతన
వాన్భవతి। చన్ద్రమా వా అపామాయతనమ్ । ఆయతనవాన్భవతి । య
శ్చన్ద్రమస ఆయతనం వేద । ఆయతనవాన్భవతి । ఆపో వై చన్ద్రమస
ఆయతనమ్ । ఆయతనవాన్భవతి॥౮౧॥ య ఏవం వేద । యోఽ పా
మాయతనం వేద । ఆయతనవాన్భవతి। నక్షత్రాణి వా అపామాయత
నమ్। ఆయతనవాన్భవతి। యో నక్షత్రాణామాయతనం వేద। ఆయతన

వాన్భవతి। ఆపో వై నక్షత్రాణా మాయతనమ్ । ఆయతనవాన్భవతి ।
యఏవం వేద॥ ౨॥ యో ఽపామాయతనం వేద । ఆయతనవాన్భ
వతి । పర్జన్యో వా అపామాయతనమ్ । ఆయతనవాన్భవతి ।
యః పర్జన్యస్యాయతనం వేద । ఆయతనవాన్భవతి । ఆపో వై పర్జ
న్యస్యాయతనమ్ । ఆయతనవాన్భవతి। యఏవం వేద । యో ఽపామా
యతనం వేద॥ ౩॥ ఆయతనవాన్భవతి। సంవత్సరో వా అపామాయ
తనమ్। ఆయతనవాన్భవతి। యస్సంవత్సరస్యాయతనం వేద । ఆయత
నవాన్భవతి। ఆపో వై సంవత్సరస్యాయతనమ్ । ఆయతనవాన్భవతి ।
యఏవం వేద । యో ఽప్సునావం ప్రతిష్ఠితాం వేద। ప్రత్యేవతిష్ఠతి॥
౪॥ ఇమే వై లోకా అప్సు ప్రతిష్ఠితాః। తదేషా ఽభ్యనూక్తా॥ అపా
గ్ంరసముదయగ్ంసన్। సూర్యే శుక్రగ్ం సమాభృతమ్। అపాగ్ం
రసస్య యో రసః । తం వో గృహ్ణామ్యుత్తమమితి । ఇమే వై లోకా అపా
గ్ం రసః । తే ఽముష్మిన్నాదిత్యే సమాభృతాః। జానుదఘ్నీ ముత్తర
వేదీం ఖాత్వా। అపాం పూరయిత్వా గుల్ఫదఘ్నమ్॥ ౫॥ పుష్కర
పర్ణైః పుష్కరదండైః పుష్కరైశ్చ సగ్ంస్తీర్య । తస్మిన్విహాయసే।
అగ్నిం ప్రణీయోపసమాధాయ। బ్రహ్మవాదినో వదన్తి। కస్మాత్ప్రణీతే ఽ
యమగ్నిశ్చీయతే । సాప్రణీతే ఽయమప్సు హ్యయం చీయతే। అసౌ
భువనే ఽప్యనాహితాగ్నిరేతాః । తమభిత ఏతా అబీష్టకా ఉపదధాతి।
అగ్నిహోత్రే దర్శపూర్ణమాసయోః । పశుబన్ధే చాతుర్మాస్యే
షు॥ ౬॥ అథో ఆహుః । సర్వేషు యజ్ఞక్రతుష్వితి । ఏతద్ధస్మ

వా ఆహుశ్శ్యేనశీలాః । కమగ్నించినుతే । సత్రియమగ్నిం చిన్వా
నః । సంవత్సరం ప్రత్యక్షేణ । కమగ్నించినుతే । సావిత్రమగ్నించి
న్వానః । అముమాదిత్యం ప్రత్యక్షేణ । కమగ్నిం చినుతే॥ ౨౭॥
నాచికేతమగ్నిం చిన్వానః । ప్రాణాన్ప్రత్యక్షేణ । కమగ్నిం చి
నుతే । చాతుర్హోత్రియమగ్నిం చిన్వానః । బ్రహ్మప్రత్యక్షేణ
కమగ్నిం చినుతే। వైశ్వసృజమగ్నిం చిన్వానః। శరీరంప్రత్యక్షేణ।
కమగ్నించినుతే। ఉపానువాక్యమాశుమగ్నించిన్వానః॥ ౨౮॥ ఇమా
న్లోకాన్ప్రత్యక్షేణ। కమగ్నిం చినుతే। ఇమమారుణకేతుకమగ్నించి
న్వాన ఇతి । య ఏవాసౌ । ఇతశ్చాముతశ్చావ్యతీపాతీ । తమితి ।
యో౽గ్నేర్మిథూయా వేద। మిథునవాన్భవతి । ఆపో వా అగ్నేర్మిథూ
యాః । మిథునవాన్భవతి । య ఏవం వేద ॥ ౨౯ ॥ వేద భవత్యా
యతనం భవతి వేద వేద తిష్ఠతిగుల్ఫద్ఘ్నం చాతుర్మాస్యేష్వేవము
మాదిత్యం ప్రత్యక్షేణాకమగ్నించినుత ఉపానువాక్యమాశుమగ్నించి
న్వానో మిథూయా మిథునవాన్భవత్యేకంచ॥ ౨౨॥

పుష్కరమగ్నిర్వాయురసావస్తాపశ్చస్త్రియమాశతాంశిష్టాన్యస్సం
వత్సర*రో౽యో౽ప్సునావమధ్యస్మైనసత్రియగ్ంసంవత్సరగ్ంసావిత్ర
మముం నాచికేతం ప్రాణాగ్ఁశ్చాతుర్హోత్రియం బ్రహ్మవైశ్వసృ
జగ్ం శరీరముపానువాక్యమాశుమిమాన్లోకానిమమారుణకేతుకమ
గ్నించిన్వానోయ ఏవాసౌ॥

*ర ఇష్టతి సత్రియం ఇతి పాఠాన్తరం.

ఆపో వా ఇదమాసన్సలిలమేవ । స ప్రజాపతిరేకః పుష్కరపర్ణే సమభవత్ । తస్యాన్తర్మనసి కామస్సమవర్తత । ఇదగ్ం సృజేయమితి । తస్మాద్యత్పురుషో మనసాఽభిగచ్ఛతి । తద్వాచా వదతి । తత్కర్మణా కరోతి । తదేషాభ్యనూక్తా । కామస్తదగ్రే సమవర్తతాధి । మనసో రేతః ప్రథమం యదాసీత్ ॥౯౦॥ సతో బన్ధుమసతి నిరవిన్దన్ । హృది ప్రతీష్యా కవయో మనీషేతి । ఉపైనం తదుపనమతి । యత్కామో భవతి । య ఏవం వేద । స తపోఽతప్యత । స తపస్తప్త్వా । శరీరమధూనుత । తస్య యన్మాగ్ంసమాసీత్ । తతోఽరుణాః కేతవో వాతరశనా ఋషయ ఉదతిష్ఠన్ ॥౯౧॥ యే నఖాః । తే వైఖానసాః । యే వాలాః । తే వాలఖిల్యాః । యో రసః । సోఽపామ్ । అన్తరతః కూర్మం భూతగ్ం సర్పన్తమ్ । తమబ్రవీత్ । మమ వై త్వఙ్మాగ్ంసా । సమభూత్ ॥ ౯౨॥ నేత్యబ్రవీత్ । పూర్వమేవాహమిహాసమితి । తత్పురుషస్య పురుషత్వమ్ । స సహస్రశీర్షా పురుషః । సహస్రాక్షస్సహస్రపాత్ । భూత్వోదతిష్ఠత్ । తమబ్రవీత్ । త్వం వై పూర్వగ్ం సమభూః । త్వమిదం పూర్వః కురుష్వేతి । స ఇత ఆదాయాపః ॥౯౩॥ అఞ్జలినా పురస్తాదుపాదధాత్ । ఏవా హ్యేవేతి । తత ఆదిత్య ఉదతిష్ఠత్ । సా ప్రాచీ దిక్ । అథారుణః కేతుర్దక్షిణత ఉపాదధాత్ । ఏవా హ్యగ్న ఇతి । తతో వా అగ్నిరుదతిష్ఠత్ । సా దక్షిణా దిక్ । అథారుణః కేతుః పశ్చాదుపాదధాత్ । ఏవా హి వాయో ఇతి ॥౯౪॥ తతో వాయురుదతిష్ఠత్ । సా ప్రతీచీ దిక్ । అథారుణః కేతురుత్తరత ఉపాదధాత్ । ఏవా హీన్ద్రేతి । తతో వా ఇన్ద్ర ఉదతిష్ఠత్ ।

సోదీచీ దిక్ । అథారుణః కేతుర్మధ్యత ఉపాదధాత్ । ఏవా హి పూషన్నితి । తతో వై పూషోదతిష్ఠత్ । సేయం దిక్ ॥౯౫॥ అథారుణః కేతురుపరిష్టాదుపాదధాత్ । ఏవా హి దేవా ఇతి । తతో దేవమనుష్యాః పితరః । గన్ధర్వాప్సరసశ్చోదతిష్ఠన్ । సోర్ధ్వా దిక్ । యా విప్రుషో వి పరాపతన్ । తాభ్యోఽసురా రక్షాꣳసి పిశాచాశ్చోదతిష్ఠన్ । తస్మాత్తే పరాభవన్ । విప్రుడ్భ్యో హి తే సమభవన్ । తదేషాఽభ్యనూక్తా ॥౯౬॥ ఆపో హ యద్బృహతీర్గర్భమాయన్ । దక్షం దధానా జనయన్తీః స్వయమ్భుమ్ । తత ఇమేఽధ్యసృజ్యన్త సర్గాః । అద్భ్యో వా ఇదꣳ సమభూత్ । తస్మాదిదꣳ సర్వం బ్రహ్మ స్వయమ్భ్వితి । తస్మాదిదꣳ సర్వꣳ శిథిలమివాధ్రువమివాభవత్ । ప్రజాపతిర్వావ తత్ । ఆత్మనాఽఽత్మానం విధాయ । తదేవానుప్రావిశత్ । తదేషాఽభ్యనూక్తా ॥౯౭॥ విధాయ లోకాన్విధాయ భూతాని । విధాయ సర్వాః ప్రదిశో దిశశ్చ । ప్రజాపతిః ప్రథమజా ఋతస్య । ఆత్మనాఽఽత్మానమభిసంవివేశేతి । సర్వమేవేదమాప్త్వా । సర్వమవరుధ్య । తదేవానుప్రవిశతి । య ఏవం వేద ॥౯౮॥

ఆసీదతిష్ఠన్నభూదపో వా ఋయా ఇతి సేయం దిగభ్యనూక్తాఽభ్యనూక్తాఽష్టౌ చ ॥౨౩॥

చతుష్టయ్య ఆపో గృహ్ణాతి । చత్వారి వా అపాꣳ రూపాణి । మేఘో విద్యుత్ । స్తనయిత్నుర్వృష్టిః । తాన్యేవావరున్ధే । ఆతపతి వర్ష్యా గృహ్ణాతి । తాః పురస్తాదుపదధాతి । ఏతా వై బ్రహ్మవర్చస్యా ఆపః । ముఖత ఏవ బ్రహ్మవర్చసమవరున్ధే । తస్మాన్ముఖతో బ్రహ్మవర్చసితరః ।

ణాః।కుప్యా గృహ్ణాతి। తాం దక్షిణత ఉపదధాతి। ఏతా వై తేజస్వినీరాపః।
తేజ ఏవాస్య దక్షిణతో దధాతి।తస్మాద్దక్షిణో ఽర్ధస్తేజస్వితరః। స్థావరా
గృహ్ణాతి।తాం పశ్చాదుపదధాతి।ప్రతిష్ఠితా వై స్థావరాః।పశ్చాదేవ ప్రతి
తిష్ఠతి। వహన్తీర్గృహ్ణాతి ॥౧౦౦॥ తా ఉత్తరత ఉపదధాతి। ఓజస్సా వా
ఏతా వహన్తీరివోద్గతీరివ ఆకూజతీరివ ధావన్తీః। ఓజ ఏవాస్యోత్తరతో ద
ధాతి।తస్మాదుత్తరో ఽర్ధ ఓజస్వితరః। సంభార్యా గృహ్ణాతి। తామధ్య
ఉపదధాతి। ఇయం వై సంభార్యాః అస్యామేవ ప్రతితిష్ఠతి।పల్వల్యా గృ
హ్ణాతి। తాముపరిష్టాదుపదధాతి॥ ౧౦౧॥ అసౌ వై పల్వల్యాః। అము
ష్యామేవ ప్రతితిష్ఠతి। దిక్షూపదధాతి। దిక్షు వా ఆపః। అన్నం వా ఆపః।
అద్భ్యో వా అన్నం జాయతే। యదేవాద్భ్యో ఽన్నం జాయతే। తదవ
రున్ధే। తం వా ఏతమరుణాః కేతవో వాతరశనా ఋషయో ఽచిన్వన్।
తస్మాదారుణకేతుకః। తదేషాఽభ్యనూక్తా। కేతవో అరుణాసశ్చ ఋష
యో వాతరశనాః। ప్రతిష్ఠాగ్ం శతధా హి।సమాహితాసో సహస్ర
ధాయసమితి। శతశశ్చైవ సహస్రశశ్చ ప్రతితిష్ఠతి। య ఏతమగ్నిం
చినుతే। య ఉ చైనమేవం వేద॥ ౧౦౨॥

బ్రహ్మస్వర్చసితరో వహన్తీర్గృహ్ణాతితా ఉపరిష్టాదుపాదధా
ద్యారుణకేతుకో ఽష్టౌ చ॥ ౨౪॥

జానుదఘ్నముత్తరవేదిం ఖాత్వా। అపాం పూరయతి। అపాగ్ం
సర్వత్వాయ। పుష్కరపర్ణాగ్ం రుక్మం పురుషమిత్యుపదధాతి।తపో
వై పుష్కరపర్ణమ్। సత్యగ్ం రుక్మః।అమృతం పురుషః। ఏతావద్వా

వాస్తి। యావద్దేతత్ । యావదేవాస్తి॥ ౧౦౩॥ తదవ రున్ధే। కూర్మ
ముపదధాతి। అపామేవ మేధమవరున్ధే। అథో స్వర్గస్య లోకస్య సమ
ష్ట్యై। ఆపమాపామపస్సర్వాః। అస్మాదస్మాదితో ఽముతః। అగ్నిర్వాయు
శ్చ సూర్యశ్చ। సహసఞ్చస్కరర్ధియా। వాయ్వశ్వా రశ్మిపతయః।
లోకం పృణచ్ఛిద్రం పృణ॥ ౧౦౪॥ యాస్తిస్రః పరమజాః। ఇన్ద్రఘోషా
వావసుభిరేవాహ్యావేతి। పఞ్చచితయ ఉపదధాతి। పాఙ్క్తో ఽగ్నిః। యా
వానేవాగ్నిః। తం చినుతే। లోకం పృణయా ద్వితీయాముపదధాతి। ప
ఞ్చపదా వై విరాట్ । తస్యా వా ఇయం పాదః। అన్తరిక్షం పాదః। ద్యౌః
పాదః। దిశః పాదః। పరోరజాః పాదః। విరాజ్యేవ ప్రతితిష్ఠతి। య ఏత
మగ్నిం చినుతే। య ఉ చైనమేవం వేద॥ ౧౦౫॥

అస్తి హ్యన్తరిక్షం పాదష్షట్చ॥ ౨౫॥

అగ్నిం ప్రణీయోపసమాధాయ। తమభితఏతా అభీష్టకా ఉప
దధాతి। అగ్నిహోత్రే దర్శపూర్ణమాసయోః। పశుబన్ధే చాతు
ర్మాస్యేషు। అథో ఆహుః। సర్వేషు యజ్ఞక్రతుష్వితి। అథ హ స్మాహ
అరుణస్స్వాయమ్భువః। సావిత్రస్సర్వో ఽగ్నిరిత్యననుషఙ్గం మన్యామహే।
నానా వా ఏతేషాం వీర్యాణి। కమగ్నిం చినుతే॥ ౧౦౬॥ సత్త్రియమ
గ్నిం చిన్వానః। కమగ్నిం చినుతే। సావిత్రమగ్నిం చిన్వానః। కమగ్నిం
చినుతే। నాచికేతమగ్నిం చిన్వానః। కమగ్నిం చినుతే। చాతుర్హో
త్రియమగ్నిం చిన్వానః। కమగ్నిం చినుతే। వైశ్వసృజమగ్నిం చిన్వా
నః। కమగ్నిం చినుతే॥ ౧౦౭॥ ఉపానువాక్యమాశుమగ్నిం చిన్వానః। కమ

గ్నిం చినుతే। ౯_మమారుణ కేతుకమగ్నిం చిన్వానఇతి। వృష్టావా
అగ్నిః। వృషాణ్ సగ్గ స్ఫాలయేత్। హాస్యతాన్యయజ్ఞః। తస్మాన్నా
న్సఃపజ్యః॥ సోత్తరవేదిషుక్రతుషు చిన్వీత। ఉత్తరవేద్యాగ్ంహ్యగ్నిశ్చీ
యతే। ప్రజాకామశ్చిన్వీత॥ ౧౦౮॥ ప్రాజాపత్యో వా ఏషోఽగ్నిః॥
ప్రాజాపత్యాగ్ప్రజాః। ప్రజావాన్భవతి। యఏవం వేద। పశుకామశ్చి
న్వీత। సంజ్ఞానం వాఏతత్పశూనామ్। యదాపః। పశూనామేవ
సంజ్ఞానేఽగ్నిం చినుతే। పశుమాన్భవతి। యఏవం వేద ॥ ౧౦౯ ॥
వృష్టికామశ్చిన్వీత। ఆపో వై వృష్టిః పర్జన్యో వర్షుకో భవతి। యఏ
వం వేద। ఆమయావీచిన్వీత। ఆపో వై భేషజమ్। భేషజమేవాస్మై క
రోతి। సర్వమాయురేతి। అభిచరగ్ంశ్చిన్వీత। వజ్రో వా ఆపః॥౧౧౦॥
వజ్రమేవ భ్రాతృవ్యేభ్యః ప్రహరతి। స్తృణుత ఏనమ్। తేజస్కామో
యశస్కామః। బ్రహ్మవర్చసకామస్స్వర్గకామశ్చిన్వీత। ఏతావద్వా
వాస్తి। యావదేతత్। యావదేవాస్తి। తదవరుంధే। తస్యైతద్వ్ర
తమ్। వర్షతి న ధావేత్॥ ౧౧౧॥ అమృతంవా ఆపః। అమృతస్యాన
న్తరిత్యై। నాప్సు మూత్రపురీషం కుర్యాత్। ననిష్ఠీవేత్। నవివసనస్స్నా
యాత్। గుహ్యో వా ఏషోఽగ్నిః। ఏతస్యాగ్నేరనతిదాహాయ। నపు
ష్కరపర్ణాని హిరణ్యం వాఽధితిష్ఠేత్। ఏతస్యాగ్నేరనభ్యారోహాయ
నకూర్మస్యాశ్నీయాత్। నోదకస్య ఘాతుకాన్యేనమోదకాని భవన్తి।
అఘాతుకా ఆపః। యఏతమగ్నిం చినుతే। యఉ చైనమేవం వేద॥౧౧౨॥
చినుతే నినుతే ప్రజాకామశ్చిన్వీత యఏవం వేదాపోధా నైత

శ్నియాచ్ఛత్వారిచ ॥౨౬॥

ఇమానుకం భువనాసీమధేమ। ఇన్ద్రశ్చ విశ్వేచ దేవాః॥యజ్ఞంచన స్తన్వంచప్రజాంచ। ఆదిత్యైరిన్ద్రస్సహ సీమధేమ। ఆదిత్యైరిన్ద్రస్సగణో మరుద్భిః॥ అస్మాకం భూత్వవితా తనూనామ్। ఆప్లవస్వప్రప్లవస్వ। అణ్డీ భవజమామహుః॥ సుఖాదీం దుఃఖనిధనామ్। ప్రతిముఞ్చస్వస్వాం పురమ్॥ ౧౧౩॥ మరీచయస్స్వాయంభువాః। యేశరీరాణ్యకల్పయన్। తేతేదేహం కల్పయన్తు। మాచ తేఖ్యాస్మతీరిషత్। ఉత్తిష్ఠత మా*స్వప్త। అగ్నిమిచ్ఛధ్వం భారతాః। రాజ్ఞస్సోమస్య తృప్తాసః। సూర్యేణ సయుజోషసః। యువా సువాసాః। అష్టాచక్రా నవద్వారా॥౧౧౪॥ దేవానాం పూరయోధ్యా। తస్యాగ్ం హిరణ్మయః కోశః॥ స్వర్గో లోకో జ్యోతిషాఽఽవృతః। యో వై తాం బ్రహ్మణో వేద। అమృతేనావృతాం పురీమ్। తస్మై బ్రహ్మచ బ్రహ్మాచ। ఆయుః కీర్తిం ప్రజాం దదుః॥ విభ్రాజమానాగ్ం హరిణీమ్। యశసా సంపరీవృతామ్। పురగ్ం హిరణ్మయీం బ్రహ్మ ॥౧౧౫॥ వివేశాపరాజితా। పరాజేత్యజ్యామయీ। పరాజేత్యనాకీ। ఇహచాముత్రచాన్వేతి। విద్వాన్దేవాసురానుభయాన్। యత్కుమారీ మన్ద్రయతే। యద్యోషిద్యత్పతివ్రతా। అరిష్టం యత్కిఞ్చక్రియతే। అగ్నిస్తదనువేధతి। అశృతాసశ్శృతాసశ్చ॥౧౧౬॥ యజ్వానో యేఽప్యయజ్వనః। స్వర్యన్తో నాపేక్షన్తే। ఇన్ద్రమగ్నించ యేవిదుః॥ సికతా ఇవ సంయన్తి।

---

* స్వపత ఇతి పాఠాంతరం.

రశ్మిభిస్సముదీరితాః। అస్మాల్లోకాదముష్మాచ్చ। ఋషిభిరదాత్పృశ్నిభిః। అపేత వీతవిచసర్పతాతః। యేఽత్రస్థ పురాణా యే చ నూతనాః। అహోభిరద్భిరక్తుభిర్వ్యక్తమ్ ॥౧౧౭॥ యమో దదాత్వవసానమస్మై। నృమణంతు నృపాత్వర్యః। అకృష్టా యే చ కృష్టజాః। కుమారీషు కనీనీషు। జారిణీషు చ యే హితాః। రేతఃపీతా అణ్డపీతాః। అఙ్గారేషు చ యే హుతాః। ఉభయాన్పుత్రపౌత్రకాన్। యువేఽహం యమరాజగాన్। శతమిన్ను శరదః। అదో యద్బ్రహ్మ విలబమ్। పితౄణాంచ యమస్య చ। వరుణస్యాశ్వినోరగ్నేః। మరుతాం చ విహాయసామ్। కామప్రయవణం మే అస్తు। స హ్యేవాస్మి సనాతనః। ఇతి నాకో బ్రహ్మశ్రవో రాయో ధనమ్। పుత్రానాపో దేవీరిహాహిత ॥౧౧౮

పురం నవద్వారా బ్రహ్మ చ వ్యక్తగం శరదోఽష్టౌ చ॥ ౨౭॥

విశీర్ష్ణీంగృధ్రశీర్ష్ణీంచ। అపేతో నిరృతిగ్ంహథః। పరిబాధగ్ శ్వేతకుక్షమ్। నిజఙ్ఘగ్ం శబలోదరమ్। సతాన్వాచ్యాయయా సహ। అగ్నే నాశయసందృశః। ఈర్ష్యాసూయే బుభుక్షామ్। మన్యుం కృత్యాం చ దీధిరే। రథేన కిగ్ంశుకావతా। అగ్నే నాశయ సందృశః ॥౧౧౯॥ విశీర్ష్ణీం దశ ॥ ౨౮ ॥

పర్జన్యాయ ప్రగాయత। దివస్పుత్రాయ మీఢుషే। స నో యవసమిచ్ఛతు। ఇదం వచః పర్జన్యాయ స్వరాజే। హృదో అస్త్వన్తరం తద్యుయోత। మయోభూర్వాతో విశ్వకృష్టయస్సన్త్వస్మే। సుపిప్పలా ఓషధీర్దేవగోపాః। యో గర్భమోషధీనామ్। గవాం కృణోత్యర్వతామ్।

పర్జన్యః పురుషీణామ్॥ ౧౨౦॥ పర్జన్యాయ దశ ॥౨౯॥

పునర్మామైత్విన్ద్రియమ్। పునరాయుః పునర్భగః। పునర్బ్రాహ్మణమైతు మా। పునర్ద్రవిణమైతు మా। యన్మేఽద్య రేతః పృథివీమస్కాన్। యదోషధీరప్యసరద్యదాపః। ఇదం తత్పునరాదదే। దీర్ఘాయుత్వాయ వర్చసే। యన్మే రేతః ప్రసిచ్యతే। యన్మ ఆజాయతే పునః। తేన మామమృతం కురు। తేన సుప్రజసం కురు। ౧౨౧॥ పునర్ద్వే చ ॥౩౦॥

* అద్భ్యస్తిరోధాజాయత। తవ వైశ్రవణస్సదా। తిరోధేహి సపత్నాన్నః। యే అపోఽశ్నన్తి కేచన। త్వాష్ట్రీం మాయాం వైశ్రవణః। రథగ్ం సహస్రవన్ధురమ్। పురుశ్చక్రగ్ం సహస్రాశ్వమ్। ఆస్థాయాయాహి నో బలిమ్। యస్మై భూతాని బలిమావహన్తి। ధనం గావో హస్తిహిరణ్యమశ్వాన్। ౧౨౨॥ అసామ సుమతౌ యజ్ఞియస్య। శ్రియం బిభ్రతోఽన్నముఖీం విరాజమ్। సుదర్శనే చ క్రౌఞ్చే చ మైనాగే చ మహాగిరౌ। శతద్వాట్టారగమన్తా। సగ్ంహార్యం నగరం తవ। ఇతి మన్త్రాః। కల్పోఽత ఊర్ధ్వమ్। యది బలిగ్ం హరేత్। హిరణ్యనాభయే వితుదయే కౌబేరాయాయం బలిః॥౧౨౩॥ సర్వభూతాధిపతయే నమ ఇతి। అథ బలిగ్ం హృత్వోపతిష్ఠేత। క్షత్రం క్షత్రం వైశ్రవణః। బ్రాహ్మణా వయగ్ంస్మః। నమస్తే అస్తు మా మా హిగ్ంసీః। అస్మాత్ప్రవిశ్యాన్నమద్ధీతి। అథ తమగ్నిమాదధీత। యస్మిన్నేతత్కర్మ ప్రయుఞ్జీత। తిరోధా భూః। తిరోధా భువః॥౧౨౪॥ తిరోధాస్స్వః। తిరోధా భూర్భువ

* అద్భ్యస్తిరోదా ఇతి పాఠాన్తరమ్.

వస్స్వః। సర్వేషాం లోకానామాధిపత్యే సీదేతి। అన్తతమగ్నిమాదధీత।
యస్మిన్నేతత్కర్మ ప్రయుఞ్జీత। తిరోధా భూస్స్వాహా। తిరోధా భువ
స్స్వాహా। తిరోధాస్సువస్స్వాహా। తిరోధా భూర్భువస్సువస్స్వాహా। యస్మి
న్నస్య కాలే సర్వా ఆహుతీర్హుతా భవేయుః॥ ౧౩౧॥ అపి బ్రాహ్మణము
ఖీనాః। తస్మిన్నహ్నః కాలే ప్రయుఞ్జీత। పరస్సుప్తజనాద్వ్యేపి। మాస్మ
ప్రమాద్యన్తమాధ్యాపయేత్। సర్వార్థాస్సిధ్యన్తే। య ఏవం వేద।
క్షుధ్యన్నిదమజానతామ్। సర్వార్థా న సిధ్యన్తి। యస్తే విఘాతుకో
భ్రాతా। మమాన్తర్హృదయే శ్రితః॥ ౧౩౨॥ *తస్మా ఇమమగ్రపిణ్డం
జుహోమి। స మేఽర్థాన్మా వివధీత్। మయి స్వాహా। రాజాధిరాజాయ
ప్రసహ్యసాహినే। నమో వయం వైశ్రవణాయ కుర్మహే। స మే కామాన్
కామకామాయ మహ్యమ్। కామేశ్వరో వైశ్రవణో దదాతు। కుబే
రాయ వైశ్రవణాయ। మహారాజాయ నమః। కేతవో అరుణాసశ్చ।
ఋషయో వాతరశనాః। ప్రతిష్ఠాగ్ం శతధా హి। సమాహితాసో
సహస్రధాయసమ్। శివా నశ్శన్తమా భవన్తు। దివ్యా ఆప ఓషధయః।
సుమృడీకా సరస్వతి। మా తే వ్యోమ సన్దృశి॥ ౧౩౩॥

ఆర్ష్వ... భవేయుః ... ॥౩౧॥

సంవత్సరమేతద్వ్రతం చరేత్। ద్వౌ వా మాసౌ। నియమస్స
మాసేన। తస్మిన్నియమవిశేషాః। త్రిషవణముదకోపస్పర్శీ। చతు
ర్థకాలపానభక్తస్స్యాత్। అహరహర్వా భైక్ష ...

---

* తస్మా ఇమమగ్రపిణ్డం ఇతి పాఠాన్తరము.

ష్బరీభిస్సమిద్భిరగ్నింపరిచరేత్।పునర్మామైత్విన్ద్రియమిత్యేతేనాను
వాకేన। ఉద్ధృతపరిపూతాభిరద్భిఃకార్యం కుర్వీత॥ ౧౨౮॥ అసం
చయవాన్। అగ్నయే వాయవే సూర్యాయ। బ్రహ్మణే ప్రజాపతయే।
చన్ద్రమసే నక్షత్రేభ్యః। ఋతుభ్యస్సంవత్సరాయ। వరుణాయారుణా
యేతి వ్రతహోమాః। ప్రవర్గ్యవదాదేశః అరుణాః కాణ్డర్షయః॥
అరణ్యేఽధీయీరన్। భద్రంకర్ణేభిరితి ద్వేజపిత్వా ॥౧౨౯॥ మహా
నామ్నీభిరుదకగ్ంసగ్గ్స్పర్శ్య। తమాచార్యోదద్యాత్। శివానశ్శ
న్తమేత్యోషధీరాలభతే। సుమృడీకేతిభూమిమ్। ఏవమపవర్గే। ధేను
ర్దక్షిణా। కగ్ంసంవాసశ్చక్షౌమమ్। అన్యద్వాశుక్లమ్। యథా
శక్తివా। ఏవగ్గ్ స్వాధ్యాయధర్మేణ। అరణ్యేఽధీయీత। తపస్వీ
పుణ్యోభవతి తపస్వీపుణ్యోభవతి॥ ౧౩౦॥

కుర్వీత జపిత్వా స్వాధ్యాయధర్మేణద్వేచ॥ ౩౨॥

భద్రగ్గ్స్మృతిసానకంజానామత్యేతిత్రామాణ్యాత్యాధ్యాయ
ఆరోగః క్వేదపుఙ్క్షిశ్చసహాసప్రివృత్తివితివన్తఆతను ప్రావృష్టయోఽసిం
యోఽసావథాదిత్యస్యారోగస్యాఽథవా యోరథాన్తక్షిణలోర్వాస్య
మిన్ద్రిహ్నోపాన్తఆపమూపాంయోపామూప్తైచతుష్ట యోర్యాజాను
దక్షిణమగ్నిం ప్రాక్సంస్థమనుక్తం విశిష్టేనం పర్జన్యా యపునరద్భ్య
స్సంవత్సరం ద్వాత్రింశత్ ॥౩౨॥

భద్రంకర్ణేభిస్సాంతిస్నానాజాసం నైత్యపాత్సహాస్రవృధియఃనపు
గ్ంపశ్చాస్థితయో మనపతిస్నానాప్రాయుతిసవాస్ఛపతే సతో బన్ధతా

త్తరశ్శో వజ్రమేవ పునమార్జమైతు త్రిగ్ంశదుత్తరశతమ్॥ ౧౩౦ ॥

భద్రంకర్ణేభిశ్శృణుయామదేవాః। భద్రంపశ్యేమాక్షభిర్యజత్రాః॥స్థిరైర జైస్తుష్టువాగ్ంసస్తనూభిః। వ్యశేమ దేవహితం। యదాయుః॥ స్వస్తిన ఇన్ద్రో వృద్ధశ్రవాః। స్వస్తినః పూషావిశ్వవేదాః। స్వస్తినస్తార్క్ష్యో అరిష్టనేమిః। స్వస్తినో బృహస్పతిర్దధాతు॥

ఓం శాన్తిః శ్శాన్తిః శ్శాన్తిః॥

ఇతి అరుణపాఠస్సమాప్తః.

కేచిత్పాఠః॥ భద్రంజ్యో......మమయోనీ మధాగ్నేర్యఏవం వేదయేనఖా అసా వైపల్యాల్యాల మృతింవా ఆపోద్భ్యనవవిగ్ంశోత్తరశతమ్॥

త్రిచవిధానమ్

శ్లో॥ బిందు త్రికోణవృత్తంచ షట్కోణం వృత్తయుగ్మకమ్।
వసుకోణంతథావృత్తం ద్వాదశారం తతైవచ।
భూపురత్రయ సంయుక్తం సూర్యయంత్రంవిధీయతే॥

ఆచమ్య॥ ఓం కేశవాయస్వాహా।...ఏవం గుణవిశేషణ విశిష్టా యాం శుభతిథౌ అస్మాకం సహకుటుంబానాం క్షేమస్థైర్యవిజయా యురారోగ్యైశ్వర్యాభివృద్ధ్యర్థం ధర్మార్థకామ్యమోక్ష చతుర్విధఫల పురుషార్థసిద్ధ్యర్థం సంజ్ఞాఛాయాసమేత శ్రీ సూర్యనారాయణ దేవతా ముద్దిశ్య శ్రీ సూర్యనారాయణ దేవతా ప్రీత్యర్థం ఆదిత్యపు రాణోక్త త్రిచవిధానేన హరిహర బ్రహ్మాత్మకస్యమిత్రాది ద్వాదశనా మాత్మకస్యారుణాది ద్వాదశమాసాధిపస్య ద్వాదశావరణసహితస్య త్రియీమూర్తేర్భగవతః శ్రీ ఛాయాఉషాసమేత శ్రీ సూర్యనారా యణస్య సుప్రీతిద్వారా మమశరీరే వర్తమానవర్తిష్యమాణ వాత పిత్తశ్లేష్మకఫోద్భవనానాకారణనిమిత్త జ్వర క్షయ పాండు కుష్ఠ శూలాఽతిసార ధాతుక్షయ వ్రణ మేహ భగంధరాది నానామేహ సమస్తామయ నిదాన హేతుభూత దురితక్షయ ద్వారాక్షి ప్రమీవా యురారోగ్యైశ్వర్యాదీర్ఘాయురనామృత్యుర్ద్యర్థం త్రిచమంత్రేణ రక్తచందనమిశ్రితిలతండులయవ దూర్వాంకురకుసుమజలపూరి తతామ్రపాత్రేణ పాదార్ఘ్యే ప్రదాస్యే త్రిచాన్ని న్యాసపూర్వ కాఽర్ఘ్య ప్రదానపూర్వక సూర్యనమస్కారాన్ కరిష్యే॥ తదంగత్రిచ న్యాస జపంకరిష్యే॥

అస్యశ్రీ త్రిచమహామంత్రస్య - కణ్వపుత్రః - ప్రస్కణ్వఋ షిః- అనుష్టుప్ఛందః- మిత్రరవి సూర్య భాను ఖగ పూష హిరణ్య గర్భ మరీచ్యాఽదిత్య సవి త్రార్క భాస్కరా దేవతాః। ఉషా త్రిస్వం॥ జ్ఞానంనేత్రం । సూర్య స్తత్వం । హ్రాంబీజం । హ్రీంశక్తిః । క్రోం

కీలకం । మమ శ్రీ సూర్యనారాయణ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే త్రిచన్యాసజ
పేవినియోగః॥

ఓంభూర్భువస్సువః, ఓం హ్రాం ఉద్యన్నద్యమిత్ర మహః, హ్రాం
ఓం మిత్రాయనమః, అంగుష్ఠాభ్యాంనమః, ఓం భూర్భువస్సువః, ఓం
హ్రీం, ఆరోహన్నుత్తరాందివం, హ్రీంఓం, రవయేనమః తర్జనీ
భ్యాంనమః । ఓంభూర్భువస్సువః । ఓం హ్రూం హృద్రోగం మమసూ
ర్య। హ్రూంఓం । సూర్యాయనమః మధ్యమాభ్యాం నమః । ఓం
భూర్భువస్సువః । ఓం హ్రైం హరిమాణంచ నాశయ । హ్రైంఓం భా
నవేనమః । అనామికాభ్యాంనమః । ఓం భూర్భువస్సువః । ఓం హ్రౌం
శుకేషు మేహరిమాణం । హ్రౌంఓం। ఖగాయనమః । కనిష్ఠికాభ్యాం
నమః । ఓంభూర్భువస్సువః । ఓం హ్రః । రోపణాకాసు దధ్మసి । హ్రః
ఓం । పూష్ణేనమః । కరతలకరపృష్ఠాభ్యాంనమః । ఓంభూర్భువస్సువః
ఓంహ్రాం । అథో హారిద్రవేషు మే । హ్రాం ఓం। హిరణ్యగర్భాయనమః
హృదయాయనమః । ఓంభూర్భువస్సువః । ఓం హ్రీం హరిమాణం నిద
ధ్మసి । హ్రీంఓం మరీచయేనమః । శిరసే స్వాహా । ఓంభూర్భువస్సువః।
ఓం హ్రూం। ఉదగాదయమాదిత్యః । హ్రూంఓం। ఆదిత్యాయనమః।
శిఖాయై వషట్ । ఓంభూర్భువస్సువః । ఓం హ్రైం । విశ్వేన సహసాస
హ। హ్రైంఓం । సవిత్రేనమః । కవచాయహుం । ఓంభూర్భువస్సువః ।
ఓం హ్రౌం। ద్విషంతం మహ్యంరంధయన్ । హ్రౌంఓం। అర్కాయ
నమః । నేత్రత్రయాయ వౌషట్ । ఓంభూర్భువస్సువః । ఓం హ్రః
మోఅహంద్విషతేరధం । హ్రః ఓం । భాస్కరాయనమః । అస్త్రాయ
ఫట్, భూర్భువస్సువరోమితిదిగ్బంధః ॥

ధ్యానమ్.

శ్లో॥ ఉదయగిరిముపేతం భాస్కరం పద్మహస్తమ్ ।
సకలభువననేత్రం నూత్నరత్నోపధేయమ్ ।
తిమిరకరిమృగేంద్రం బోధకం పద్మినీనామ్ ।
సురవరమభివంద్యం సుందరం విశ్వరూపమ్ ॥

అథ కరన్యాసమ్.

ఓంభూర్భువస్సువః ఓంహాం హ్రీం ఉద్యన్న ద్య మిత్రమహాఆ రోహన్నుత్తరాందివం । హ్రాం హ్రీం ఓం । మిత్రరవిభ్యాంనమః ప్రకో ష్ఠాభ్యాంనమః ॥ ఓంభూర్భువస్సువః ఓంహూం హ్రైం హృద్రోగం మ మసూర్య హరిమాణంచ నాశయ ॥ హ్రూం హ్రైం ఓంసూర్యభాను భ్యాం నమః మణిబంధాభ్యాంనమః॥ ఓంభూర్భువస్సువః ఓంహాం హ్రాః శుకేషు మేహరిమాణం రోపణాకాసు దధ్మసి। హాం హ్రాః ఓం ఖగ పూషభ్యాంనమః కూర్పరాభ్యాంనమః। ఓంభూర్భువస్సువః । ఓంహాం హ్రీంఅథో హారిద్రవేషు మేహరిమాణం నిదధ్మసి॥ హ్రాం హ్రీం ఓం హిరణ్యాగర్భ మరీచిభ్యాంనమః । కరస్తలాభ్యాంనమః । ఓంభూర్భు వస్సువః । ఓంహ్రూం హ్రైం ఉదగాదయమాదిత్యో విశ్వేన సహసాన హ । హ్రూం హ్రైం ఓం। ఆదిత్యసవితృభ్యాంనమః కరతలకరపృష్ఠా భ్యాంనమః ॥ ఓంభూర్భువస్సువః ఓంహ్రాం హ్రః । ద్విషంతం మహ్యాం రంధయ న్మోఅహంద్విష తేరధమ్। హాం హ్రాః ఓం, అర్కభాస్కరా భ్యాం నమః । అస్త్రాయఫట్ । భూర్భువస్సువరోమితి దిగ్బంధః॥

ధ్యానమ్.

శ్లో॥ రక్తాంబరం రక్తవర్ణం రక్తనేత్రాబ్జయుగ్మకమ్ ।
ఛాయాశక్తిసమాయుక్తం ఘృణిస్సూర్యమహంభజే ॥

ఆచమ్య...ఏవంగుణ...శుభతిథౌ ఛాయాఉషా...ప్రీత్యర్థం త్రి చవిధానేన షోడశోపచారపూజాం కరిష్యే ॥

తదంగ కలశపూజాం కరిష్యే.

శ్లో॥ కలశస్య ముఖేవిష్ణుః కంఠేరుద్రస్సమాశ్రితః ।
మూలేతత్రస్థితో బ్రహ్మా మధ్యేమాతృగణాస్స్మృతాః।
కుక్షౌతుసాగరాస్సర్వే కలశాంబు సమాశ్రితాః॥

ఆకలశేషుధావతి పవిత్రేపరిషిచ్యతే । ఉక్థైర్యజ్ఞేషువర్ధతే। ఆపోవా ఇదగ్ం సర్వంవిశ్వా భూతాన్యాపః ప్రాణావా ఆపః పశవ ఆపోన్న మాపోమృత మాపస్సమ్రాడాపో విరాడాపస్స్వరాడాప

శ్ఛందాగ్ స్యాపో జ్యోతిగ్ ష్యాపోయజుగ్ ష్యాపస్సత్యమాపస్సర్వా
దేవతా ఆపోభూర్భువస్సువరాపఓమ్॥ గంగేచయమునే చైవ... సన్నిధిం
కురు । అయాంతు శ్రీసూర్యనారాయణదేవతా పూజార్థంమమదురిత
క్షయకారకాః । కలశోదకేన పూజాద్రవ్యాణి దేవమాత్మానంచ సం
ప్రోక్ష్య । హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః । ఉద్యన్నద్య
మిత్రమహః ... ... ద్విషతేరధం । మిత్ర రవి సూర్య భాను ఖగపూ
ష హిరణ్యగర్భ మరీచ్యాదిత్య సవిత్రర్క భాస్కరేభ్యోనమః॥ అ
సునీతే.....ధ్యానస్వస్తి। ఛాయాఉషాసమేత శ్రీసూర్యనారా
యణం సాఙ్గా..మి॥ ప్రాణప్రతిష్ఠాపన ముహూర్తస్సుముహూర్తో
అస్తు । తతః షోడశోపచారపూజాం కరిష్యే ॥ హ్రాం ఉద్యన్నద్యమి
త్రమహః । మిత్రాయనమః॥ ఆవాహనం॥ హ్రీం ఆరోహన్నుత్తరా
దివం । రవయేనమః ॥ ఆసనం॥ హ్రూం హృద్రోగం మమసూర్య ।
సూర్యాయనమః ॥ పాద్యం॥ హ్రైం హరిమాణంచ నాశయ । భా
నవేనమః ॥ అర్ఘ్యం॥ హ్రౌం శుకేషుమేహరిమాణం। ఖగాయనమః॥
ఆచమనం॥ హ్రః రోపణాకాసుదధ్మసి, పూష్ణే నమః ॥ పంచామృ
తస్నానం ॥ హ్రాం అధోహారిద్రవేషుమే, హిరణ్యగర్భాయనమః ॥
శుద్ధోదకస్నానం ॥ హ్రీం హరిమాణం నిదధ్మసి, మరీచయేనమః ॥
వస్త్రం॥ హ్రూం ఉదగాదయమాదిత్యః, ఆదిత్యాయనమః ॥ యజ్ఞో
పవీతమ్ ॥ హ్రైం విశ్వేన సహసాసహ, సవిత్రేనమః ॥ గంధం ॥
హ్రౌం ద్విషంతంమహ్యంరంధయన్, అర్కాయనమః॥ అక్షతాన్॥
హ్రః మోఅహం ద్విషతేరధం, భాస్కరాయనమః ॥ పుష్పాణి
పూజయామి॥ హ్రాం ఉద్యన్నద్య మిత్రమహః, ఆరోహన్నుత్తరాం
దివం, మిత్రరవిభ్యాంనమః ॥ ధూపం ॥ హ్రీం హృద్రోగం మమ
సూర్య, హరిమాణంచ నాశయ, సూర్యభానుభ్యాంనమః॥ దీపం॥
హ్రూం శుకేషుమే హరిమాణం, రోపణాకాసుదధ్మసి, ఖగపూష
భ్యాంనమః ॥ నైవేద్యం ॥ హ్రైం అధోహారిద్రవేషుమే, హరిమా
ణం నిదధ్మసి, హిరణ్యగర్భ మరీచిభ్యాంనమః॥ తాంబూలం॥ హ్రౌం

ఉదగాదయమాదిత్యో విశ్వేన సహసాసహ । ఆదిత్యసవితృభ్యాం నమః ॥ నీరాంజనం ॥ హ్రాః ద్విషంతం మహ్యాంరంధయన్మోఽహం ద్విష తేరధం । అర్కభాస్కరాభ్యాంనమః ॥ మంత్రపుష్పం ॥ హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః ఉద్యన్నద్యమిత్రమహః ఆరోహన్నుత్తరాందివం । హృద్రోగంమమసూర్య । హరిమాణంచనాశయ । శుకేషుమేహరిమాణం । రోపణాకాసుదధ్మసి । అథోహారిద్రవేషుమే । హరిమాణం నిదధ్మసి । ఉదగాదయమాదిత్యః విశ్వేన సహసాసహ । ద్విషంతంమహ్యం రంధయన్ । మోఽహంద్విష తేరధం । మిత్ర రవి సూర్య భాను ఖగ పూష హిరణ్యగర్భమరీచ్యాదిత్య సవిత్రర్క భాస్కరేభ్యోనమః ॥ ఆత్మప్రదక్షిణ నమస్కారాన్ సమర్పయామి ॥ తతః సౌరాష్టాక్షరి మంత్రేణ శతంవాసహస్రం వాయథాశక్త్యా జపిత్వా ॥ విధిప్రకారేణ కుర్యాత్ ॥

అథ సూర్యనమస్కారప్రారమ్భః.

అస్యశ్రీ త్రిచమహామంత్రస్య - కణ్వపుత్రః ప్రస్కణ్వ ఋషిః - అనుష్టుప్ఛందః - మిత్ర రవి సూర్య భాను ఖగ పూష హిరణ్య గర్భ మరీచ్యాదిత్య సవిత్రర్క భాస్కరాదేవతాః ఉదాత్తస్వరః, జ్ఞానం నేత్రం, సూర్య సత్త్వం, హ్రాం బీజం, హ్రీం శక్తిః, హ్రౌం కీలకం శ్రీధ్యానోపాసనమేత శ్రీసూర్యనారాయణ ప్రసాదసిద్ధ్యర్థే త్రిచన్యాస విధానేన సూర్యనమస్కారే వినియోగః

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రాంఉద్యన్నద్యమిత్రమహః హ్రాంఓం మిత్రాయనమః, నమస్కారంసమర్పయామి ॥౧॥

ఓంభూర్భువస్సువః ఓం హ్రీం ఆరోహన్నుత్తరాందివం, హ్రీం ఓం రవయేనమః నమస్కారం సమర్పయామి ॥౨॥

ఓంభూర్భువస్సువః ఓంహ్రూంహృద్రోగం మమసూర్య, హ్రూం ఓంసూర్యాయనమః, నమస్కారం సమర్పయామి ॥౩॥

ఓంభూర్భువస్సువః ఓం హ్రైంహరిమాణంచ నాశయ । హ్రైం ఓంభానవేనమః, నమస్కారం సమర్పయామి ॥౪॥

ఓం భూర్భువస్స్వః, ఓం హ్రాం, శుకేషు మే హరిమాణం హ్రాం ఓం ఖగాయనమః। నమస్కారం...మి॥ ౫ ॥

ఓం భూర్భువస్స్వః ఓం హ్రః। రోపణాకాసు దధ్మసి। హ్రః ఓం పూష్ణే నమః। నమస్కారం ...మి ॥ ౬ ॥

ఓం భూర్భువస్స్వః ఓం హ్రాం అథో హారిద్రవేషు మే। హ్రాం ఓం హిరణ్యగర్భాయనమః। నమస్కారం...మి ॥౭ ॥

ఓం భూర్భువస్స్వః ఓం హ్రీం। హరిమాణం నిదధ్మసి।హ్రీం ఓం మరీచయేనమః। నమస్కా...మి ॥ ౮ ॥

ఓం భూర్భువస్స్వః ఓం హ్రూం। ఉదగాదయ మాదిత్యః। హ్రూం ఓం ఆదిత్యాయనమః। నమస్కా...మి॥౯ ॥

ఓం భూర్భువస్స్వః ఓం హ్రైం। విశ్వేన సహసాసహ। హ్రైం ఓం సవిత్రేనమః। నమస్కారం...మి॥౧౦॥

ఓం భూర్భువస్స్వః ఓం హ్రౌం। ద్విషంతం మహ్యం రంధయన్. హ్రౌం ఓం అర్కాయనమః। నమస్కారం...మి॥౧౧॥

ఓం భూర్భువస్స్వః ఓం హ్రః। మో అహం ద్విష తేరధమ్। హ్రః ఓం భాస్కరాయనమః। నమస్కారం...॥మి౧౨॥

ఓం భూర్భువస్స్వః ఓం హ్రాం హ్రీం। ఉద్యన్నద్య మిత్రమహఃఆరోహన్నుత్తరాం దివమ్।హ్రాం హ్రీం ఓం మిత్రరవిభ్యాంనమః।నమస్కారంన...మి॥౧౩॥

ఓం భూర్భువస్స్వః ఓం హ్రూం హ్రైం హృద్రోగంమమ సూర్య హరిమాణంచ నాశయ।హ్రూం హ్రైం ఓం సూర్యభానుభ్యాంనమః। నమస్కారంన...మి॥౧౪॥

ఓం భూర్భువస్స్వః ఓం హ్రౌం హ్రః। శుకేషు మే హరిమాణం రోపణాకాసుదధ్మసి। హ్రౌం హ్రః ఓం ఖగపూషభ్యాంనమః। నమస్కారం...మి॥౧౫॥

ఓం భూర్భువస్స్వః ఓం హ్రాం హ్రీం। అథో హారిద్రవేషు మే హరిమాణం నిదధ్మసి। హ్రాం హ్రీం ఓం హిరణ్యగర్భమరీచిభ్యాం

మః । నమస్కారం...మి ॥ ౧౬ ॥

ఓంభూర్భువస్వః ఓం హ్రాం హ్రైం ఉదగాద యమాదిత్యో విశ్వేన సహసాసహ । హ్రాం హ్రైం ఓం ఆదిత్యసవితృభ్యాంనమః నమస్కారం...మి ॥ ౧౭ ॥

ఓంభూ...స్వః ॥ ఓంహ్రాంహ్రః । ద్విషంతం మహ్యాం రన్ధ యన్మో అహం ద్విషతే రధం । హ్రాం హ్రః ఓం అర్కభాస్కరా భ్యాంనమః । నమస్కా...మి॥౧౮॥

ఓం భూర్భువస్వః॥ హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం ఉద్యన్నద్య మిత్రమహః ఆరోహన్నుత్తరాందివం హృద్రోగం మమ సూర్యహరి మాణంచ నాశయ। హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం ఓం మిత్రరవి సూర్యభానుభ్యోనమః నమస్కా...మి॥౧౯ ॥

ఓం భూర్భువస్వః ఓం హ్రాంహ్రః హ్రాం హ్రీం శుకేషుమేహ రిమాణం రోపణాకాసు దధస్మి । అథో హారిద్రవేషు మేహరిమాణం నిదధ్మసి । హ్రాం హ్రః హ్రాం హ్రీం ఓం ఖగపూష హిరణ్యగర్భ మరీచిభ్యోనమః నమస్కా...మి ॥ ౨౦ ॥

ఓంభూర్భువస్వః ఓం హ్రూం హ్రైం హ్రాం హ్రః । ఉదగాదయ మాదిత్యో విశ్వేనసహసా సహ ద్విషంతం మహ్యాం రంధయన్మో అహం ద్విషతే రధం । హ్రూం హ్రైం హ్రాం హ్రః ఓం ఆదిత్య సవి త్రర్కభాస్కరేభ్యోనమః । నమస్కా...మి॥ ౨౧॥

ఓం భూర్భువస్వః ఓం హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రాం హ్రః హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రాంహ్రః ఉద్యన్నద్యమిత్రమ హఃఆరోహన్నుత్తరాం దివం హృద్రోగం మమ సూర్యహరి మాణంచ నాశయ । శుకేషుమే హరిమాణం రోపణాకాసుదధస్మి। అథో హారిద్రవేషు మేహరిమాణం నిదధ్మసి । ఉదగాదయ మాదిత్యో విశ్వేన సహసా సహ । ద్విషంతం మహ్యాంరంధయన్మో అహం ద్విషతేరధం। హ్రాం హ్రీంహ్రూం హ్రైం హ్రాంహ్రః హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రాం హ్రః ఓంమిత్ర రవి సూర్య భాను ఖగ

పూష హిరణ్య గర్భ మరీచ్యాఽదిత్య సవి త్రర్క భాస్క రేభ్యో నమః నమస్కా...మి॥ ౨౨॥

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః । ఉద్యన్నద్యమిత్రమహః॥ ఆరోహన్నుత్తరాందివం । హృద్రోగం మమసూర్య! హరిమాణంచ నాశయ। శుకేషు మేహరిమాణం। రోపణాకాసు దధ్మసి। అథో హారిద్రవేషు మేహరిమాణం నిదధ్మసి । ఉదగాదయ మాదిత్యో విశ్వేన సహసాసహ। ద్విషంతం మహ్యం రంధయ న్మో అహం ద్విషతేరథం ॥ హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః ఓం మిత్ర రవి సూర్య భాను ఖగ పూషహిరణ్యగర్భ మరీచ్యాఽదిత్య సవిత్రర్క భాస్క రేభ్యో నమః । నమస్కారం.. మి ॥ ౨౩ ॥

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం। హ్రః హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః । ఉద్యన్నద్యమిత్ర మహః । ఆరోహన్నుత్తరాందివం। హృద్రోగం మమసూర్య! హరిమాణంచ నాశయ। శుకేషు మేహరిమాణం । రోపణాకాసుదధ్మసి అథో హారిద్రవేషుమే హరిమాణం నిదధ్మసి। ఉదగాదయమాదిత్యో విశ్వేన సహసాసహ । ద్విషంతం మహ్యం । రంధయన్మో అహం।ద్విష తేరథం ॥ హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః ఓం మిత్ర రవి సూర్య భాను ఖగ పూష హిరణ్యగర్భ మరీచ్యాఽదిత్యసవిత్రర్క భాస్క రేభ్యోనమః॥ నమస్కారం సమర్పయామి ॥ ౨౪ ॥

శ్లో॥ రక్తాంబరం రక్తవర్ణం రక్తనేత్రాబ్జయుగ్మకమ్।
ఛాయాశక్తి సమాయుక్తం ఘృణి సూర్య మహంభజే ॥

అయ్యా! కొందరు తృచవిధానముచేతను, కొందరు అరుణ, పారము లచేతను వారివారి అనుకూల ప్రకారము నమస్కారము లు జరుపుదురు. శిష్టాచారప్రకారము జరుపఁదగును.

అథ శ్రీ చార్ఘ్యప్రదానమ్.

ఆచమ్య... ప్రీత్యర్థం అర్ఘ్యప్రదానాని కరిష్యే ॥

ఓం భూర్భువస్సువః ఓం హ్రాం ఉద్యన్నద్య మిత్రమహః హ్రాం ఓంమిత్రాయనమః ఇదమర్ఘ్యం సమర్పయామి॥౧॥

ఓం భూ...వః ఓం హ్రీం ఆరోహన్నుత్తరాందివం హ్రీంఓం రవయేనమః ఇదమర్ఘ్యం...మి॥౨॥

ఓం భూ... వః ఓం హ్రూం హృద్రోగం మమ సూర్య హ్రూం ఓం సూర్యాయనమః ఇదమర్ఘ్యం...మి॥౩॥

ఓం భూ...వః ఓం హ్రైం హరిమాణంచ నాశయ హ్రైం ఓం భానవేనమః ఇదమర్ఘ్యం...మి॥ ౪ ॥

ఓం భూ...వః॥ ఓం హ్రౌం శుకేషుమే హరిమాణం హ్రౌం ఓం ఖగాయనమః ఇదమర్ఘ్యం...మి॥౫॥

ఓం భూ ..వః ఓంహ్రః రోపణాకాసు దధ్మసి హ్రః ఓంపూష్ణేనమః ఇదమర్ఘ్యం...మి॥౬॥

ఓం ...వః ॥ ఓంహ్రాం అథో హరిద్రవేషు మే హ్రాం ఓం హిరణ్యగర్భాయనమః ఇదమర్ఘ్యం ...మి॥ ౭ ॥

ఓం భూ ..వః ఓం హ్రీం హరిమాణంనిదధ్మసి హ్రీం ఓంమరీచయేనమః ఇదమర్ఘ్యం...మి॥ ౮ ॥

ఓం భూ...వః ఓంహ్రూం ఉదగాదయ మాదిత్యః హ్రూం ఓం ఆదిత్యాయనమః ఇదమర్ఘ్యం ... ॥౯ ॥

ఓం భూ...వః ఓం హ్రైం విశ్వేనసహాసాసహ హ్రైం ఓం సవిత్రేనమః ఇద మర్ఘ్యం ...మి ౧౦॥

ఓంభూ...వః ఓం హ్రౌంద్విషంతంమహ్యంరంధయన్ హ్రౌం ఓం అర్కాయనమః ఇద మర్ఘ్యం... ॥ ౧౧ ॥

ఓం భూ...వః ఓం హ్రః మోఅహం ద్విషతేరధం హ్రః ఓం భాస్కరాయనమః ఇద మర్ఘ్యం మి ..॥౧౨॥

ఓం భూ...వః ఓం హ్రాం హ్రీం ఉద్యన్నద్యమిత్రమహః ఆరోహన్నుత్తరాం దివం హ్రాం హ్రీం ఓం మిత్రరవిభ్యాం నమః ఇదమ...మి॥౧౩॥

ఓంభూ...వః ఓం హ్రూం హ్రైం హృద్రోగం మమ సూర్య హరిమాణంచ నాశయ హ్రూం హ్రైం ఓం సూర్యభానుభ్యాం నమః ఇద మి...॥౧౪॥

ఓంభూ...వః ఓం హ్రౌం హ్రః శుకేషు మే హరిమాణం రోపణాకాసు దధ్మసి హ్రౌం హ్రః ఓం ఖగ పూషభ్యాం నమః ఇద మఘ్యం...మి॥౧౫॥

ఓం భూర్భు...వః ఓం హ్రాం హ్రీం అథో హారిద్రవేషు మే హరిమాణం నిదధ్మసి హ్రాం హ్రీం ఓం హిరణ్యగర్భమరీచిభ్యాం నమః ఇద మ.. మి॥౧౬॥

ఓంభూర్భు...వః॥ ఓం హ్రూం హ్రైం ఉదగాదయమాదిత్యో విశ్వేన సహసా సహ హ్రూం హ్రైం ఓం ఆదిత్యసవితృభ్యాం నమః ఇదమ...మి॥౧౭॥

ఓంభూ...వః ఓం హ్రౌం హ్రః ద్విషన్తం మహ్యం రంధయన్మో అహం ద్విషతే రధం హ్రౌం హ్రః ఓం అర్కభాస్కరాభ్యాం నమః ఇదమ...మి॥ ౧౮ ॥

ఓం భూ...వః ఓం హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం ఉద్యన్నద్య మిత్రమహః ఆరోహన్నుత్తరాం దివం హృద్రోగం మమ సూర్య హరిమాణంచ నాశయ హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం ఓంమిత్రరవిసూర్య భానుభ్యో నమః ఇదమఘ్యం...మి ॥౧౯॥

ఓం భూ...వః ఓం హ్రౌం హ్రః హ్రాం హ్రీం శుకేషు మేహరిమాణం రోపణాకాసు దధ్మసి। అథో హారిద్రవేషు మే హరిమాణం నిదధ్మసి। హ్రౌం హ్రః హ్రాం హ్రీం ఓం ఖగపూష హిరణ్యగర్భ మరీచిభ్యో నమః ఇద మ...మి ॥ ౨౦ ॥

ఓంభూ...వః ఓం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః ఉదగాదయమాదిత్యః విశ్వేన సహసా సహ ద్విషన్తం మహ్యం రంధయన్మో అహ

ద్విషతేరధం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః ఓం ఆదిత్యసవితృఅర్క భా
స్కరేభ్యోనమః ఇదమర్ఘ్యం...మి ॥ ౨౧ ॥

ఓం భూ...వః ఓం హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః
హ్రాం x హ్రః॥ ఉద్యన్నద్యమిత్ర...ద్విషతేరధం॥ హ్రాం హ్రీం హ్రూం
హ్రైం హ్రౌం హ్రః ॥ హ్రాం x హ్రః ॥ ఓం మిత్రరవిసూర్య భాను
ఖగపూష హిరణ్యగర్భ మరీచ్యాదిత్య సవితృఅర్క భాస్కరేభ్యోన
మః ॥ ఇదమర్ఘ్యం...మి ॥ ౨౨ ॥

ఓం భూ...వః ఓం హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః ॥
హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః ఉద్యన్నద్యమిత్రమహః॥
హరిమాణం నిదధ్మసి ఉదగాదయమాదిత్యః విశ్వేనసహసాసహ
ద్విషంతం మహ్యంరంధయన్మో అహం ద్విషతేరధం హ్రాం హ్రీం
హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం
హ్రః ఓం మిత్రరవిసూర్యభాను ఖగ పూషహిరణ్యగర్భ మరీచ్యా
దిత్యసవితృఅర్క భాస్కరేభ్యో నమః ఇదమ...మి ॥ ౨౩ ॥

ఓం భూ...వః ఓం హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః
హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః ఉద్యన్నద్య...రోపణాకా
సుదధ్మసి అథోహారిద్రవేషుమే హరిమాణం నిదధ్మసి ఉదగాద
య...రధం హ్రాం హ్రీం హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః హ్రాం హ్రీం
హ్రూం హ్రైం హ్రౌం హ్రః ఓం మిత్రరవిసూర్య భానుఖగ పూ
షహిరణ్యగర్భ మరీచ్యాదిత్య సవితృఅర్క భాస్కరేభ్యోనమః ఇద
మ...మి ॥ ౨౪ ॥

ఇతి [illegible]

త్రిచవిధానమ్.

సమాప్తమ్.